

2479

Ն. Ս. ԳՈԳՈՎԱՆ

ԹՎԱՐԱՆՈՒԹՅԱՆ ԴԱՍԱԳԻՐՔ

ԱՌԱՋԻՆ ԴԱՍԱՐԱՆԻ ՀԱՄԱՐ

511(075)
7-84

ԳԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ
ՅԵՐԵՎԱՆ 1935

Հասցեայում է ՌՄՖՆՀ Լժկ-ի կողմից

12 SEP 2006

511(075)

Ն. Ս. ԳՈՊՈՎԱ

20 MAY 2010

7-84

պ

1008
3976
36703

ԹՎԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ

ԴԱՍԱԳԻՐՔ

ԱՌԱՋԻՆ ԴԱՍԱՐԱՆԻ ՀԱՄԱՐ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ
ՅԵՐԵՎԱՆ 1935

23.07.2013

Գաղ. Ա.ԲԱ. ԽԱՆՔԱՆ, ՏԵԽ. ԽԱՐ. Գ. ԶԱՆՔԱՆ
Թարգմ. Ա.ԲԵ. ՇԱՎԱԲՇՈՒՆ, ԼԵՂՎ. ԽԱՐ. Ա. ԱՌԱՍԱՄՈՒՆ
Սրբազրի՛ Ա. Խ

2979

ԴԱՄԱՏՎԻ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅԱՆ

Ուսումնական տարվա առաջին ամիսներին, քանի յերեխա-
ները դեռ կարգալ չգիտեն, գրքի նյութը նրանք անցնում են
ուսուցիչի ավանդածով:

Առաջին դասաբանի պարապմունքների ժամանակ անհրա-
ժեշտ է ոգտագործել դիդակտիկ նյութեր: Պետք է ունենալ գոնե
շարժական թվանշաններ ու գործողութայունների նշաններ, քառա-
կուսիներ ու ձողիկներ (կամ անդուխ լուցիկներ):

Առաջին շրջանում, ուսումնասիրելով թվերի կազմն ու հաշիվը
մինչև 10, յերեխաները սովորում են միայն նամակի թվանշան-
ները: Այդ շրջանում ոգտագործում են թղթից կամ սովարա-
թղթից պտրաստած դիդակտիկ նյութեր: Թվանշանների գրու-
թյունն ավելի ուշ է սկսվում և ավելի դանդաղ ընթանում:
Թվանշանների գրությունը պետք է սովորեցնել մեկ-մեկ, առ-
տիճանաբար և վոչ թե մի քանիսը մի անգամից: Գրքում տըր-
ված են թվանշանների գրության յերկուական որինակներ, այդ
հանգամանքը չպետք է խանգարի գործադրելու նշված մեթո-
դական պահանջները:

Գրքի նկարներին վերաբերող առաջադրանքներն արված
են հենց նկարների տակ:

Սկզբի մասում մի քանի որինակներ մեջ այնպիսի թվա-
նշաններ են յերեխան գալիս, վոր յերեխաները դեռ գրել չեն
կարող: Այդպիսի դեպքերում նրանց պետք է ասել. «Ավելացրու
բանավոր», «Հանիր բանավոր»:

Այս դասագիրքը մաթեմատիկայի տարրական դիտելիքները
տալիս է միանգամայն ծրագրին համապատասխան: Անհրաժեշտ

Հրատ № 33000, Գլավիխ № 33 — Մ, Պատվեր № 436, Տիրած, 40,000

Հանձնված է արտագրության 7 ապրիլի 1935 թ.

Ստորագրված է ապելու 25 ապրիլի 1935 թ.

Պետրոսի տատան, Յերեխան. II անունն ԱԲԵ

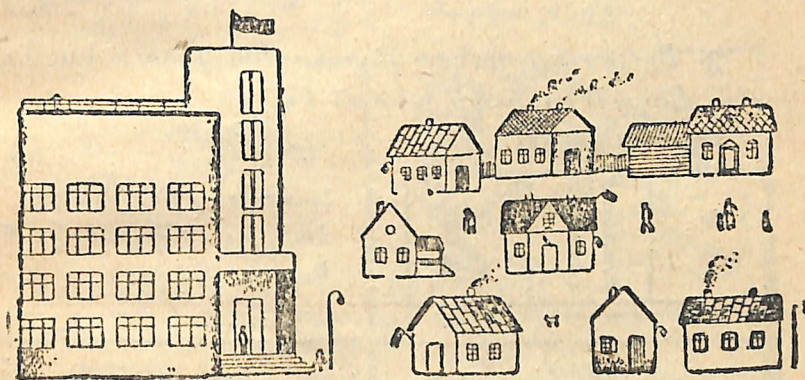
և յեղածի վրա ավելացնել սոցիալիստական շինարարության տեղական նյութերի վրա հիմնված խնդիրներ ևս: Ունակութուններն ամրապնդման համար յեղած վարժությունները հարկ չեղած զեպքում կարելի չէ լրացնել նման ուրիշ որինակներով ու խնդիրներով:

ԱՌՍԶԻՆ ՏԱՄՆՅԱԿ

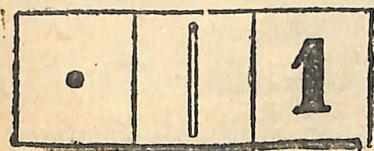
ՇԱՏ: ՄԵԿ:

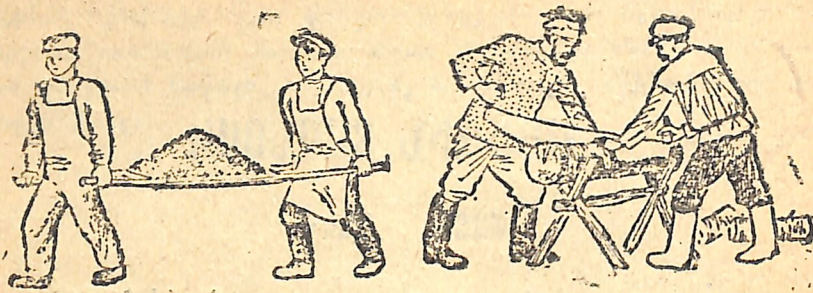
1. Շատ Մեկ:

2. Նկարիւր մի մեծ տուն, շատ փոքր տներ:

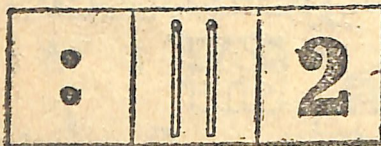
3. Համբիր շրջանիկները:
Համբիր լուցիկները:
Կարգա թիվը:

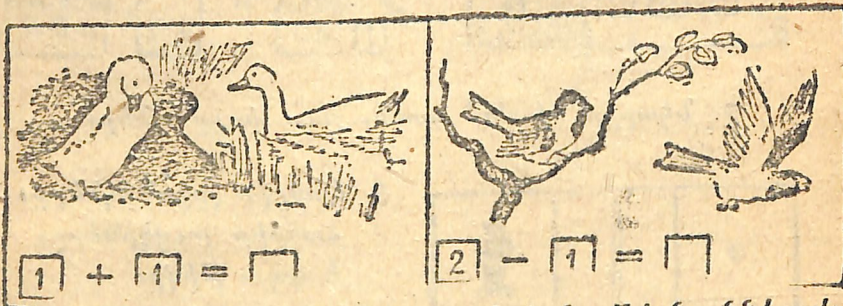
1. Քանի՞ բանվոր ե: 2. Քանի՞ սղոցող ե:

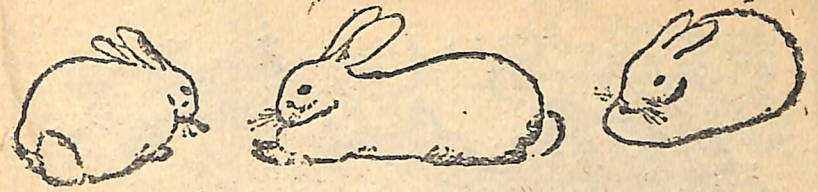
3. Ցույց տուր յերկուր դերանը: Ցույց տուր կտրն դե-
րանը: Ընդամենը քանի՞ դերան ե:
Նկարիւր յերկուր դերան:

4. Համըրիւր շըջանիկները:
Համըրիւր լուցկիկները:
Կարդա թիվը:

5. Ավելացրու ե հանիր շարժական թվանշաններով:

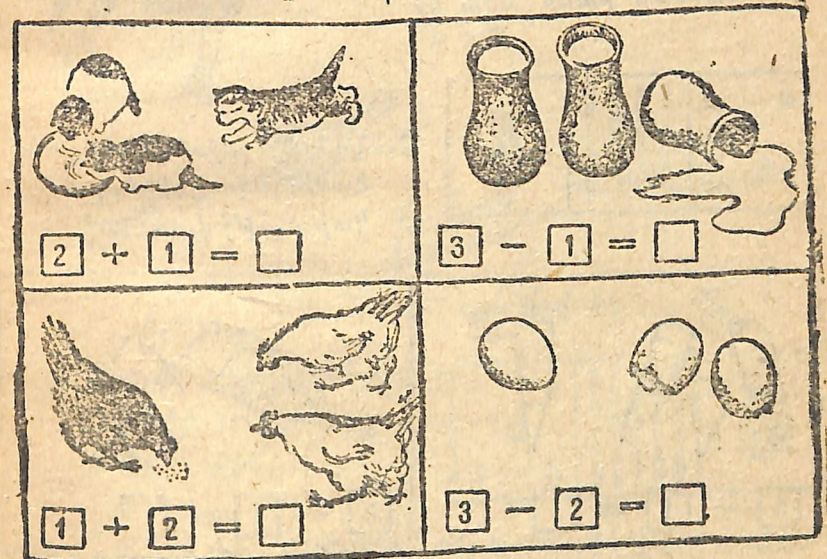
1. Քանի՞ ճագար ե նկարած:

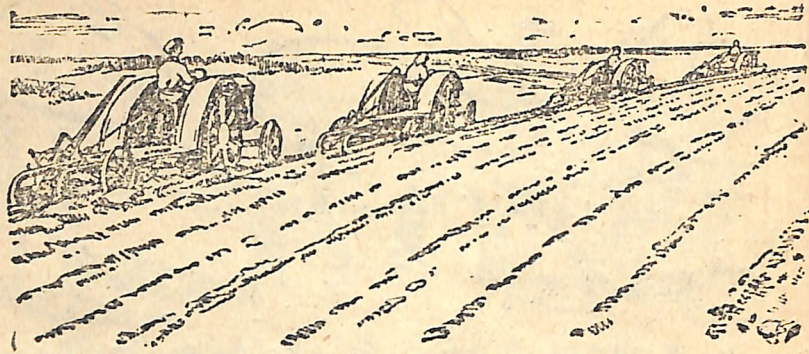
2. Քանի՞ գազար ե աջ կողմում: Քանի՞ գազար ե
ձախ կողմում: Ընդամենը քանի՞ գազար ե:

3. Համըրիւր շըջանիկները:
Համըրիւր լուցկիկները:
Կարդա թիվը:

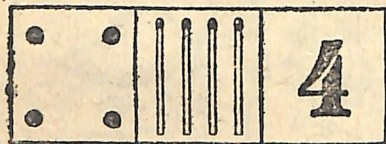

4. Ավելացրու ե հանիր շարժական թվանշաններով:

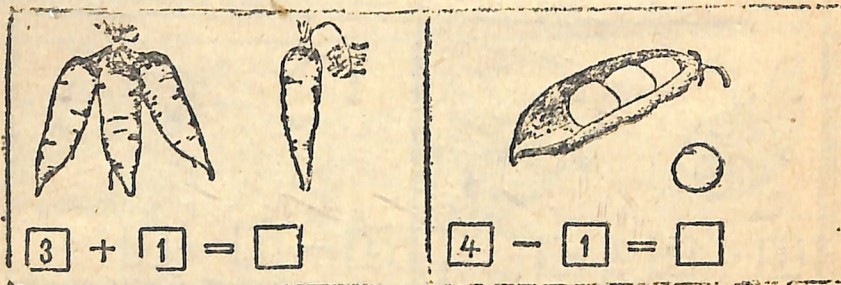

1. Քանի՞ տրակտոր է:

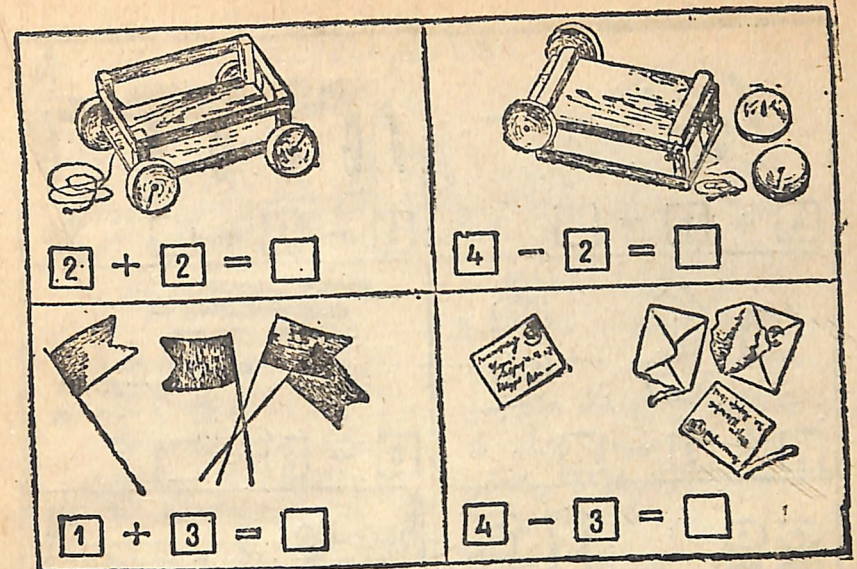
2. Առջևի քանի՞ վոտ է:
Ֆետեվի քանի՞ վոտ է:
Ընդամենը քանի՞ վոտ է:

3. Համրիր շրջանիկները:
Համրիր լուցկիները:
Կարգա թիվը:

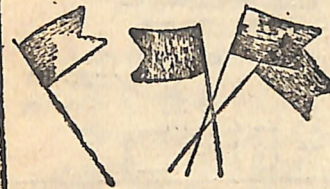

4. Ավելացրու և հանիր շարժական թվանշաններով:

$$2 + 2 = \square$$

$$4 - 2 = \square$$

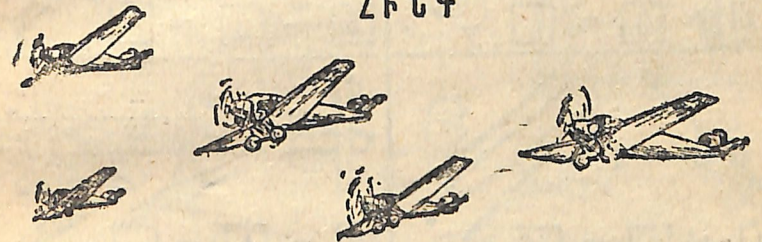
$$1 + 3 = \square$$

$$4 - 3 = \square$$

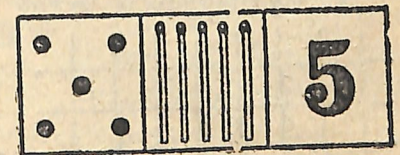
5. Ավելացրու և հանիր շարժական թվանշաններով:

ՀԻՆԳ

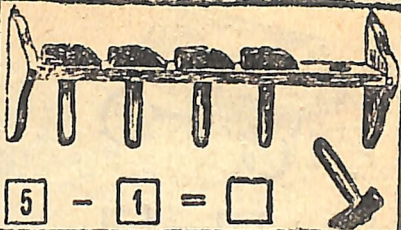
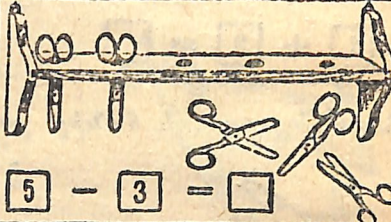
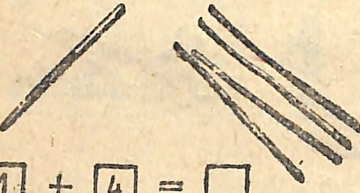
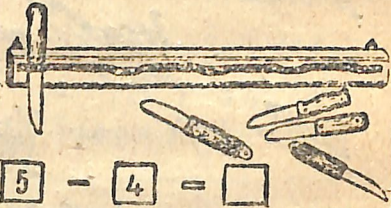

1. Քանի՞ ոդանավ է:

2. Համրիր շրջանիկները:
Համրիր լուցկիները:
Կարգա թիվը:

3. Յերկու շրջանիկ վերևում է, լեջկու շրջանիկները ետևում և մեկ շրջանիկ էլ մեջտեղը: Ընդամենը քանի՞ շրջանիկ է:

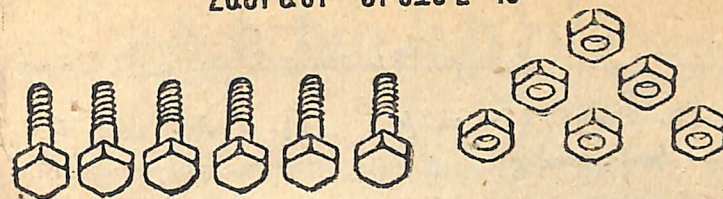
 $4 + 1 = \square$	 $5 - 1 = \square$
 $3 + 2 = \square$	 $5 - 2 = \square$
 $2 + 3 = \square$	 $5 - 3 = \square$
 $1 + 4 = \square$	 $5 - 4 = \square$

4. Ավելացրու և հանիր շարժական թվանշաններով:

1	1	1
2	2	2

5. Գրիր այս թվանշանները:

ՀԱՍՐԱՆՔ ՄԻՆՁԵՎ 10

1. Քանի՞ բոլոր ե:

2. Քանի՞ գաշկա լե:

3. Քանի՞ ուլունք ե անց-
կացրած յուրաքանչյուր
լարին: Ցույց տուր՝ հինգ
և մեկ, չորս և լերկու,
լերեք և լերեք, լերկու և
չորս, մեկ և հինգ:

4. Համրիր շրջանիկները: Կարգա թիվը:

5. Որացուցից կարիր այսպիսի
թվանշան: Նկարիր շրջանիկներ և
կողքին փակցրու կարած թվանշանը:

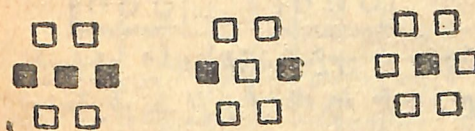
6. Քանի՞ տերև ե:

7. Քանի՞ կաղին ե:

8. Ցույց տուր՝ վեց և
մեկ, հինգ ու լերկու,
չորս ու լերեք:

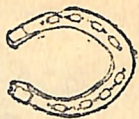
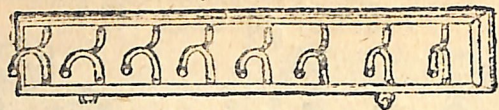
Քանի՞ քառակուսի

կա յուրաքանչյուր նկարում:

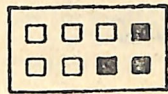
9. Համրիր շրջանիկները: Կարգա թիվը:
Նկարիր շրջանիկներ և զբանց կոլ-
քին փակցրու այդ թվանշանը:

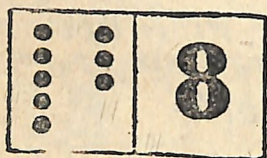

10. Քանի՞ կեռ ունի
կախարանը:

11. Քանի՞ մեխ ե խփած
պլախին:

12. Համրիր քառակուսիները: Յուրջ տուր՝ ութ, յոթ
և մեկ, վեց և յերկու, հինգ և յերեք, չորս և չորս:

13. Համրիր շրջանիկները:

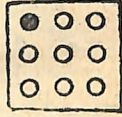
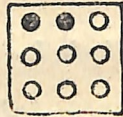
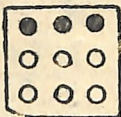
Կարդա թիվը:

Նկարիր շրջանիկներ և կողքին
փակցրու այդ թվանշանը:

14. Քանի՞ տերև կա:

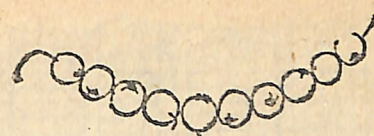
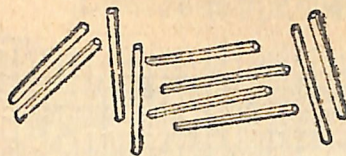
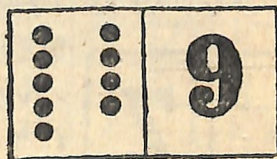
15. Քանի՞ սունկ ե:

16. Համրիր յուրաքանչյուր շրջանակի մեջ յեղած
շրջանիկները: Յուրջ տուր—ութ և մեկ, յոթ և յերկու,
վեց և յերեք, հինգ և չորս:

17. Համրիր շրջանիկ-
ները: Կարդա թիվը:

Նկարիր շրջանիկներ և կող-
քին փակցրու այդ թվանշանը:

18. Համրիր ձողիկները: 19. Շարիր այդքան կոճակ,
ուլունք:

20. Նկարիր այդքան յեղենիկ

21. Համրիր շրջանիկ-

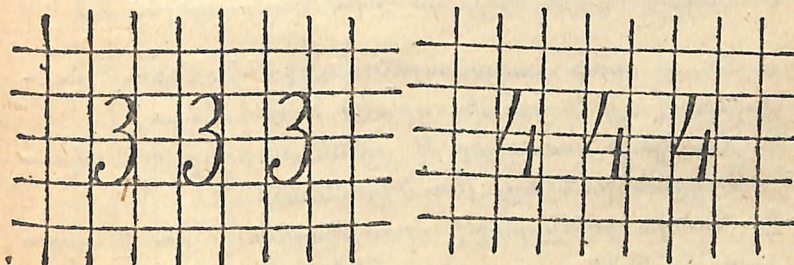
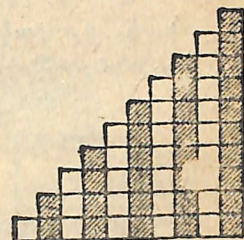
ները: Կարդա թիվը:

Նկարիր շրջանիկներ և
կողքին փակցրու այդ թվա-
նշանները:

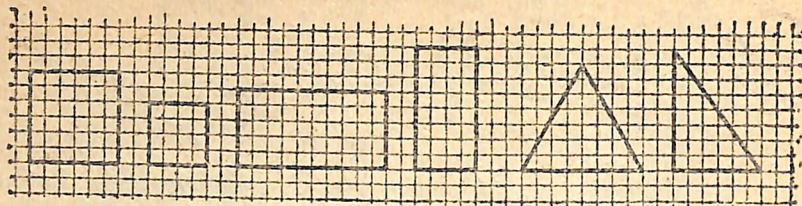
22. Քառակուսիներից կառուցիր
սանդուխք:

Քանի՞ քառակուսի կա յուրաքան-
չյուր սյունակում:

Նկարիր սանդուխք այս նկարի նման:

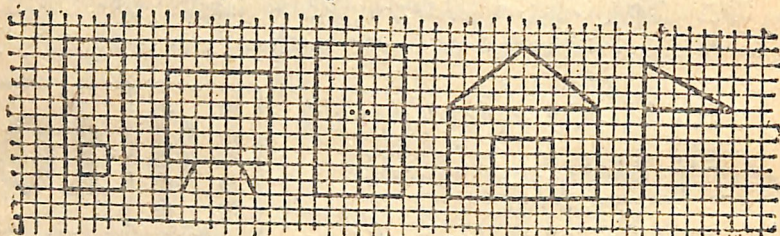

23. Գրիր այս թվանշանները:

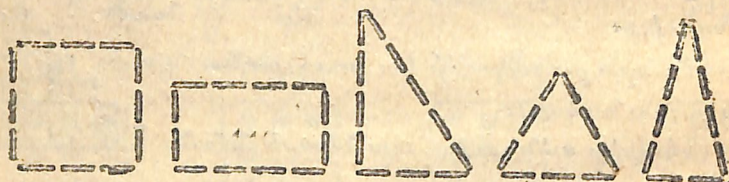

Քառակուսիներ Ուղղանկյուններ Յեռանկյուններ:

1. Նկարիր սրանց նման քառակուսիներ, ուղղանկյուններ, յեռանկյուններ:

2. Նկարիր պատի վառարան, գրատախտակ, դուռ, տնակ, դրոշակ: Տույց տուր քառակուսիները, ուղղանկյունները, յեռանկյունները:

3. Տույց տուր քառակուսին, ուղղանկյունը, յեռանկյունը: Լուցկուց կառուցիր սրանց նման ձևեր:

4. Լուցկուց կառուցիր մի քանի տարբեր քառակուսիներ, ուղղանկյուններ, յեռանկյուններ:

5. Վանդակավոր թղթի վրա նկարիր մի քանի տարբեր քառակուսիներ, ուղղանկյուններ, յեռանկյուններ:

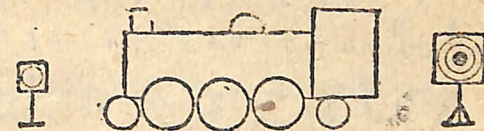

Ժամացույցը—շրջան է:

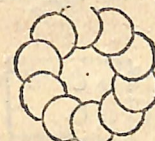
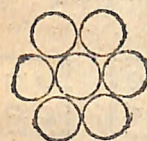

Անիվը շրջան է:

1. Նախիր այս նկարներին, ել ի՞նչ քանի կտրելի լե շրջան տասիր:

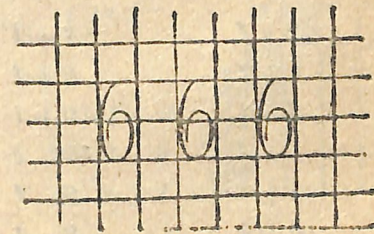
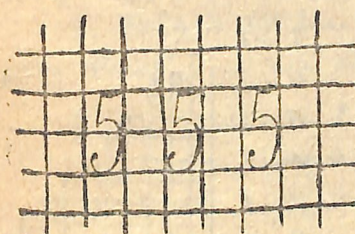
2. Նկարիր լապտեր, շուգեքարշ, հրաձգության համար միջին: Շրջանները գծիր կոպեկանոցների միջոցով:

3. Բաժակի շուրջը գծելով կտրիր մի քանի շրջան: Այդ շրջաններին տուր այսպիսի ձևեր:

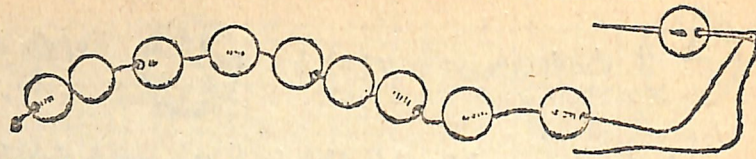

4. Տարբեր գույնի թղթերից կտրիր նույն մեծությամբ լեքի ու շրջան: Այդ շրջանները կիսիր: Տարբեր գույնի կեսերը միացնելով ստացիր լրիվ շրջան:

5. Գրիր այս թվանշանները:

ՄԵԿ-ՄԵԿ ԱՎԵԼԱՑՆԵԼԸ ՅԵՎ ՊԱԿԱՍԵՑՆԵԼԸ

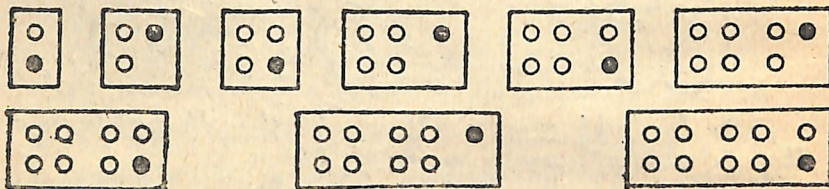
1. Ավելացրու բանալոր.

$$1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1$$

2. Պակասեցրու բանալոր.

$$10 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1$$

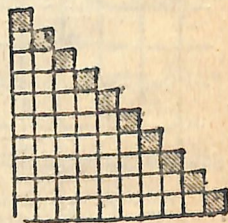

3 Քանի՞ սպիտակ շրջանիկ կա յուրաքանչյուր շրջանակում: Քանի՞ սև շրջանիկ կա յուրաքանչյուր շրջանակում: Ընդամենը քանի՞ շրջանիկ կա:

4. Յուրաքանչյուր շրջանակում հանիր սև շրջանիկը: Քանի՞սը կմնա:

5. Ավելացրու և պակասեցրու բանալոր.

$1 + 1$	$7 + 1$	$7 - 1$
$2 + 1$	$8 + 1$	$6 - 1$
$3 + 1$	$9 + 1$	$5 - 1$
$4 + 1$	$10 + 1$	$4 - 1$
$5 + 1$	$9 - 1$	$3 - 1$
$6 + 1$	$8 - 1$	$2 - 1$

6. Դարակում 8 գիրք կար. մեկն եւ դրին: Քանի՞ գիրք լեզավ դարակում:

7. Արկղում 10 մատիտ կար. մեկը վերցրին: Դա՞նիսը մնաց:

8.	$1 + 1$	$2 + 1$	$3 + 1$	$4 + 1$	$5 + 1$
	$2 - 1$	$3 - 1$	$4 - 1$	$5 - 1$	$6 - 1$

ՅԵՐԿՈՒ-ՅԵՐԿՈՒ ԱՎԵԼԱՑՆԵԼԸ ՅԵՎ ՊԱԿԱՍԵՑՆԵԼԸ

1. Ավելացրու և պակասեցրու բանալոր.

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2 \quad 10 - 2 \quad 2 \quad 2 - 2 - 2$$

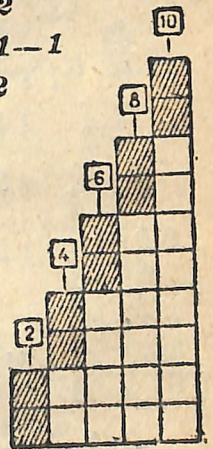
2. Ավելացրու և պակասեցրու բանալոր.

$4 + 1 + 1$	$6 + 1 + 1$	$8 + 1 + 1$
$4 + 2$	$6 + 2$	$8 + 2$
$6 - 1 - 1$	$8 - 1 - 1$	$10 - 1 - 1$
$6 - 2$	$8 - 2$	$10 - 2$

3. Սեղանի վրա դրին 6 հատ մեծ և 2 հատ եւ փոքր ափսե: Ընդամենը քանի՞ հատ ափսե դրին սեղանի վրա:

4. Գնեցին 10 ձու. 2 հատը լեփեցին: Քանի՞ հում ձու մնաց:

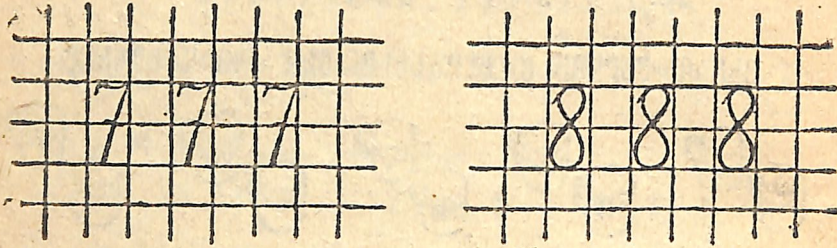
5.	$5 - 1 + 2$	$5 - 1 - 2$	$5 + 1 - 2$
	$3 + 1 + 2$	$4 + 2 - 1$	$2 + 2 + 2$
	$6 - 2 - 2$	$2 + 2 + 1$	$6 - 2 + 1$

6. Քառակուսիներից կառուցիր սանդուխդ: Նեարիը սանդուխդ:

7. Ավելացրու և պակասեցրու բանաձևը՝

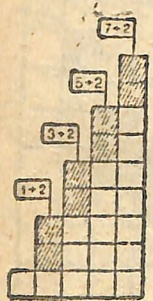
$2+2$	$10-2$	$4+2+2$
$4+2$	$8-2$	$8-2-2$
$6+2$	$6-2$	$6+2+2$
$8+2$	$4-2$	$10-2-2$

8. Գրիր այս թվանշանները:

9. Ավելացրու և պակասեցրու բանաձևը.

$1+2+2+2+2$	$9-2-2-2-2$	
10. $5+1+1$	$1+2+2$	$8-1-2$
$5+2$	$3+2+2$	$7+2-1$
$7-1-1$	$7-2-2$	$5+2+1$
$7-2$	$5-2-2$	$6+1+2$

11. Քառակուսիներից կառուցիր սանդուխք: Նկարիր սանդուխք:

Ավելացրու և պակասեցրու բանաձևը.

$1+2$	$5+2$	$0-2$	$5-2$
$3+2$	$7+2$	$7-2$	$3-2$

12. $7+1-2$	$7-2-1$	$7-1+2$
$8-1-2$	$8+1-2$	$6+2-1$
$5+2-1$	$3+1+2$	$8-2+1$
$4+1+2$	$8-2-1$	$6-1+2$

13. $5-1+2$	$7-1-2$	$2+1+2$	$5+1+2$
$8-2-2$	$1+1+2$	$7-2+1$	$6-1-2$
$4+2+2$	$6-2+1$	$6-2-1$	$4+1-2$
$5+1-2$	$3+2+2$	$4+2-1$	$8-2-2$

ՅԵՐԵԲ-ՅԵՐԵԲ ԱՎԵԼԱՑՆԵԼԸ ՅԵՆ ՊԱԿԱՍԵՑՆԵԼԸ

1. Ավելացրու և պակասեցրու բանաձևը.

$3+1+2$	$6+1+1+1$	$9-1-1-1$
$3+3$	$6+2+1$	$9-1-2$
$6-1-2$	$6+2+1$	$9-2-1$
$6-3$	$6+3$	$9-3$

2. Ավելացրու և պակասեցրու բանաձևը.

$1+1+2$	$4+2+1$	$7+1+2$
$1+3$	$4+3$	$7+3$
$4-1-2$	$7-1-2$	$10-2-1$
$4-3$	$7-3$	$10-3$

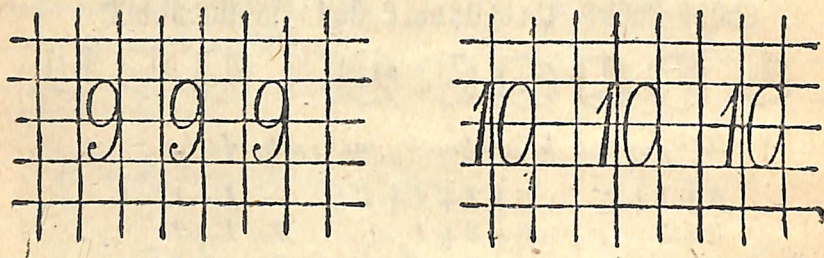

3. $2+1+2$	$5+1+1+1$	$8-1-1-1$
$2+3$	$5+1+2$	$8-1-2$
$5-1-2$	$5+2+1$	$8-2-1$
$5-3$	$5+3$	$8-3$

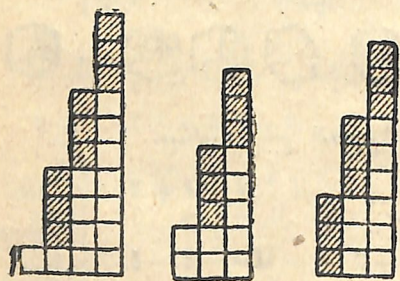
4. $7+3-2$ $6+3-2$ $8-2-3$ $8-3+2$
 $3+3+2$ $7-3+2$ $8+1-3$ $7-2+3$
 $7+2-3$ $7-2+3$ $8-3-1$ $6+2-3$
 $6-3+2$ $8+2-3$ $7-1-3$ $3+2+3$

5. Մի մարդ զնեց 4 լավաշ և 3 մառնաքաշ հաց:
 Ընդամենը քանի՞ հաց զնեց նա:

6. Ամանում կար 8 բաժակ կաթի, 3 բաժակ կաթը
 խմեցին: Քանի՞ բաժակ կաթ մնաց:

7. Գրիր այս թվանշանները:

8. $1+3$ $10-3$
 $4+3$ $7-3$
 $7+3$ $4-3$
 9. $2+3$ $3+3$
 $5+3$ $6+3$
 $8-3$ $9-3$
 $5-3$ $6-3$

10. $9-1-3$ $8-2+3$ $7+3-1$ $4+2+3$
 $5+2+3$ $9-2+3$ $8-1+3$ $9-3-3$
 $7-1+3$ $10-1-3$ $9-3-2$ $5+3+2$
 11. $10-2-3$ $4+1+3$ $9+1-3$ $8-3-2$
 $8+2-1$ $10-3+2$ $7+1+2$ $6+2-3$
 $9+1-2$ $6+1+2$ $10-2-2$ $7+3-2$

12. $5+1+3$ $4+3+2$ $5+3+1$ $8-1-3$
 $7+2+1$ $8-1+2$ $9-2-1$ $7-3+2$
 $4+3-2$ $2+3+3$ $5+3-2$ $2+2+3$

ԱՆՅԱԾԻ ՄՏՈՒԳՈՒՄ

1. $5+2$ $9-2$ $4+3$ $6+3$ $10-2$
 $10-3$ $7-1$ $9+1$ $10-1$ $5+3$
 $6+1$ $6+2$ $8-2$ $5+1$ $7-3$
 2. $7+3$ $6-3$ $8+1$ $9-1$ $8-3$
 $8-1$ $8+2$ $9-3$ $6-2$ $7+1$
 $4+2$ $7-2$ $7+2$ $3+3$ $6-1$

3. Նկարիր քառակուսի, ուղղանկյուն և յեռանկյուն:

ԶՈՐՍ-ԶՈՐՍ ԱՎԵԼԱՑՆԵԼԸ ՅԵՎ ՊԱԿԱՍԵՑՆԵԼԸ

$1+4$ $4+1$ $2+4$ $4+2$ $3+4$ $4+3$
 $5-4$ $5-1$ $6-4$ $6-2$ $7-4$ $7-3$

1. Նկարիր քառակուսիների այսպիսի շերտեր: Լուծիր
 խնամակները:

2. $4+2+2$ $5+2+2$ $6+2+2$
 $4+4$ $5+4$ $6+4$
 $8-2-2$ $9-2-2$ $10-2-2$
 $8-4$ $9-4$ $10-4$

3. $4+1+4$ $8-2-4$ $3+2+2$ $1+4+3$
 $4+4+2$ $8-4+2$ $3+4+3$ $6-4+3$
 $6+1-4$ $6-3+4$ $7-2-2$ $3+4-2$
 $10-2-4$ $8-1-4$ $7-4+3$ $9-4+3$

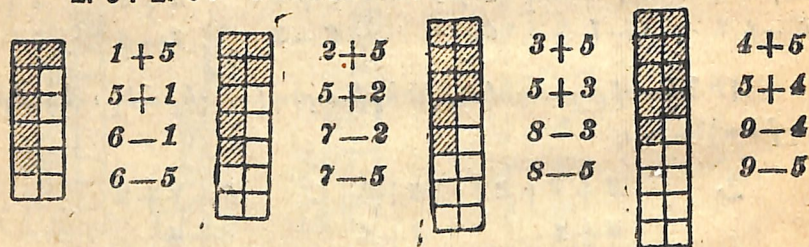
4.	$7+2-4$	$6+3-4$	$9-3-4$	$3+2-4$
	$3+3+4$	$8-2+4$	$2+4+3$	$7-2-4$
	$8+2-4$	$7+3-4$	$7-3+4$	$2+4+3$
	$2+4+4$	$8-4+3$	$6+4-3$	$9-3+4$

5. Մի վանդակում կա 5 ճաղար, իսկ մյուսում՝ 4 ճաղար: Քանի՞ ճաղար կա յերկու վանդակում:

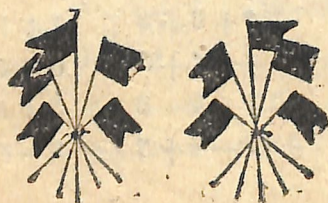
6. Մի կապում կա 10 զաղար, մյուսից 4-ը՝ ճաղար: Կերբ: Քանի՞սը մնաց:

7.	$4+4-3$	$7-2+4$	$7-4+1$	$5+2-4$
	$7-2-3$	$6+4-2$	$6+2-4$	$3+4+3$
	$10-4-2$	$8-3-4$	$8+1-4$	$10-4+1$
	$8-3+4$	$6-2+4$	$7-1+4$	$9+1-4$
8.	$7-4+2$	$10-4+3$	$5+4-3$	$4+4-3$
	$10-3-4$	$6+4-1$	$10-4-3$	$6-1-4$
	$6-1+4$	$7-1-4$	$5-2+4$	$3+3-4$
	$7+1-4$	$7-4+1$	$10-4+2$	$5-1+4$

ՀԱՆԳ-ՀԱՆԳ ԱՎԵԼԱՑՆԵԼՆ ՈՒ ՊԱԿԱՍԵՑՆԵԼԸ

1. Նախը աչս նկարին, լուծիր որինակները:

2.	$5+1+4$	$10-4-1$
	$5+2+3$	$10-2-3$
	$5+3+2$	$10-3-3$
	$5+4+1$	$10-4-1$
	$5+5$	$10-5$

8.	$1+5-2+5$	$3+5-2-5$	$8-5+4+3$
	$9-5+3-5$	$4+5-1-5$	$1+4+5-3$
	$5+5-2-5$	$10-5-3+5$	$7-4+5-2$
	$2+5+3-5$	$7-5+4-5$	$2+4+3-5$

4. Մի ողակում կա 5 հոկտեմբերիկ: Քանի՞ հոկտեմբերիկ կա 2 ողակում:

5. Մի թերթ թղթից պատրաստեցին 8 փոքր դրոշակներ: դրանցից 5-ը վնջած կտրեցին: Քանի՞սը մնաց չկտրված:

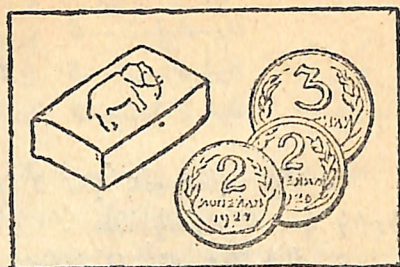
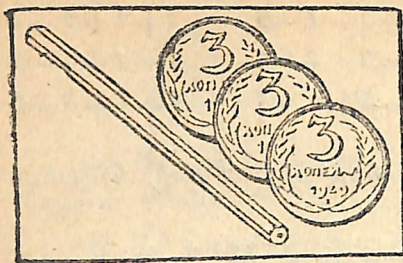
6.	$8-3+5$	$8-1-5$	$6+3-5$	$10-5+3$
	$7-5+3$	$3+5-4$	$5+5-4$	$3+5-2$
	$9-5-2$	$7+3-5$	$4+5-2$	$6-4+5$
7.	$9-1-5$	$1+3+5$	$1+4+5$	$5+5-3$
	$1+2+5$	$7-2-5$	$8-4+5$	$4+3-5$
	$8-5+2$	$7+2-5$	$6+3-5$	$7-5+2$

8. Սեղանի վրա կա 3 սրվակ սոսինձ, պահարանում ել 5 սրվակ: Ընդամենը քանի՞ սրվակ սոսինձ կա:

9. Պատրաստեցին 9 ծրար և զործածեցին 5-ը: Քանի՞սը մնաց:

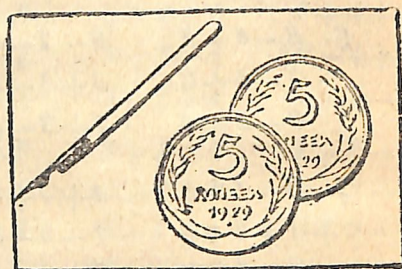
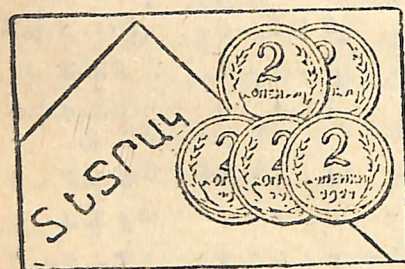
ԴՐԱՄՆԵՐ

1. Սպիտակ թղթի տակ դիր 1 կոպեկանոց, 2 կոպեկանոց, 3 կոպեկանոց, 5 կոպեկանոց և 10 կոպեկանոց դրամներ: Մատիտի չսրած ծալքը մի քանի անգամ քսիր թղթին՝ այդ դրամների վրայով: Յուրաքանչյուր դրամի տիպը սոսնձիր ստվարաթղթին: Ավելորդ մասերը կտրելով դուրս բեր դրամներ:

2. Ի՞նչ արժե մատիտը:

3. Ի՞նչ արժե ռետինը:

4. Ի՞նչ արժե տետրը:

5. Ի՞նչ արժե զրկչը:

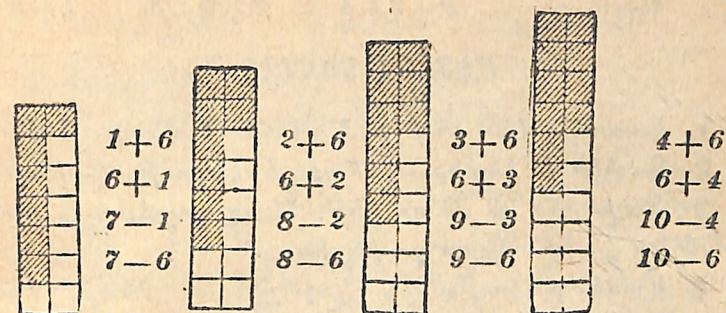
6. 5 կոպեկանոցը և 3 կոպեկանոցը միասին քանի՞ կոպեկ կլինի:

7. 3 կոպեկանոցը, 2 կոպեկանոցը և 5 կոպեկանոցը միասին քանի՞ կոպեկ կլինի:

ԱՆՅԱԾԻ ՄՏՈՒԳՈՒՄ

1.	$2+4$	$2+5$	$1+4$	$6+4$	$8-5$
	$7-5$	$7-4$	$6-5$	$1+5$	$5-5$
	$5+4$	$3+4$	$4+4$	$4+5$	$10-4$
	$8-4$	$10-5$	$3+5$	$9-4$	$9-5$

2. 3 կոպեկանոցը, 5 կոպեկանոցը և 1 կոպեկանոցը միասին քանի՞ կոպեկ կլինի:

1. Նախը այս նկարներին, լուծիր որինակները:

2.	$7+1$	$7+2$	$7+3$	$8+1$	$8+2$
	$1+7$	$2+7$	$3+7$	$1+8$	$2+8$
	$8-1$	$9-2$	$10-3$	$9-1$	$10-2$
	$8-7$	$9-7$	$10-7$	$9-8$	$10-8$

3.	$9+1$	$10-9+6$	$10-7+6$	$10-8$
	$1+9$	$9-6+8$	$9-8+9$	$9-8$
	$10-1$	$10-8+6$	$10-6+5$	$10-9$
	$10-9$	$9-8+7$	$9-7+6$	$9-6$

4. Մի տուփում կա 2 կապույտ և 8 կարմիր մատիտ քանի՞ մատիտ կա տուփում:

5. Յերեխան ռետինը գնում է 7 կոպեկով: 10 կոպեկանոց տարով քանի՞ կոպեկ չեա կստանա նա:

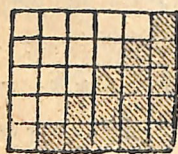
6.	$6+1+3$	$6+2-5$	$7+2-4$	$3+5-6$
	$10-6+5$	$10-5+2$	$10-4-5$	$10-9+5$
	$7+3-6$	$6+3-4$	$7+1-3$	$1+7-5$
7.	$9-6+5$	$9-5+3$	$9-4+5$	$10-7+5$
	$6+4-7$	$8-6+5$	$8-7+9$	$2+8-9$
	$9-3+4$	$2+7-4$	$3+6-5$	$8-5+7$

$$\begin{array}{cccc}
 8. & 8-5+6 & 10-7+4 & 10-9+7 & 2+7-6 \\
 & 9-8+5 & 7-4+5 & 7-6+8 & 8-7+6 \\
 & 4+6-5 & 9-6+4 & 2+6-5 & 1+9-5
 \end{array}$$

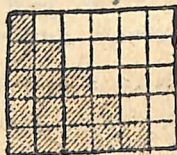
ՄԵՏՐՈՎ ՉԱՓԵԼԸ

1. Հատակի վրա հափիր 1 մետր, 2 մետր, 5 մետր:
2. Չափիր և կտրիր 3 մետր լերկարության թել:
3. Չափեցին 3 մետր չիթ, հետո դարձյալ 5 մետր: Ընդամենը քանի՞ մետր հափեցին:
4. 9 մետր քաթանից կտրեցին 5 մետր: Քանի՞ մետր մնաց:
5. Մի կապում կա 6 մետր լերկաթալար, մյուսում՝ 4 մետր: Յերկու կապում քանի՞ մետր լերկաթալար կա:
6. 6 մետր գործվածքից կտրեցին զգեստ և գոգնոց: Զգեստին զնաց 4 մետր: Ինչքան զնաց գոգնոցին:
7. Արհեստանոցում կա լերկու տախտակ մեկը 4 մետր ե, մյուսը՝ 6 մետր: Յերկուսը միասին քանի՞ մետր լերկարություն ունեն:
8. 8 մետր տախտակից շինեցին մի սեղան և մի քանի աթոռ: Սեղանին զնաց 3 մետր: Քանի՞ մետր զնաց աթոռներին:

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՆՅԱԿԻ ԹՎԵՐԻ ԿԱԶՄԸ

$$\begin{array}{l}
 5+X=6 \\
 4+X=6 \\
 3+X=6 \\
 2+X=6 \\
 1+X=6
 \end{array}$$

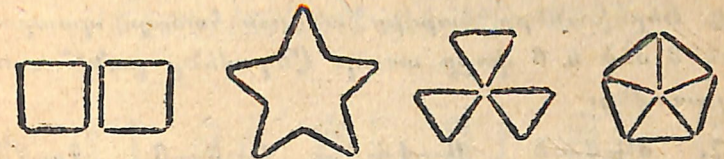

$$\begin{array}{l}
 X+5=6 \\
 X+4=6 \\
 X+3=6 \\
 X+2=6 \\
 X+1=6 \\
 X+6=8 \\
 X+7=8 \\
 X+5=8
 \end{array}$$

$$\begin{array}{ccc}
 2. & 5+X=7 & 2+X=7 & X+2=8 \\
 & 3+X=7 & 4+X=7 & X+4=8 \\
 & 1+X=7 & 6+X=7 & X+1=8
 \end{array}$$

$$\begin{array}{ccc}
 3. & 7+X=9 & X+1=9 & X+3=10 \\
 & 2+X=9 & X+3=9 & 6+X=10 \\
 & 6+X=9 & X+5=9 & X+7=10
 \end{array}$$

4. 3 դրամից կազմիր 9 կոպեկ:
5. 4 դրամից կազմիր 10 կոպեկ:

6. Լուցկիներեց կազմիր այսպիսի պատկերներ: Քանի՞ լուցկի կգնա յուրաքանչյուր նկարին:

$$\begin{array}{cccc}
 2+2 & 2+2+2+2 & 3+3 & 4+4 \\
 2+2+2 & 2+2+2+2+2 & 3+3+3 & 5+5
 \end{array}$$

ԱՆՅԱՇԻ ՄՏՈՒԳՈՒՄ

$$\begin{array}{ccccc}
 1. & 2+6 & 8-7 & 1+8 & 10-6 & 10-6 \\
 & 9-7 & 3+6 & 10-7 & 1+7 & 2+7 \\
 & 1+9 & 2+8 & 4+6 & 9-8 & 8-6 \\
 & 10-8 & 10-9 & 9-6 & 1+6 & 3+7
 \end{array}$$

2. Ի՞նչ դրամներից կարելի է 10 կոպեկ կազմել:

ԿՐԿՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Թե՛յն առանց շաքարի արժե 3 կոպեկ, շաքարը՝ 5 կոպեկ, Ի՞նչ արժե մի բաժակ թեյը շաքարով:
2. Յերեխան զբոսաշրջի և զբոսաշրջի վճարեց 10 կոպեկ, Գրչակոթն արժե 8 կոպեկ, Ի՞նչ արժե զբոսաշրջի:
3. Թաշկինակներին զնաց 2 մետր կտոր, իսկ սըր-

բիշներին՝ 6 մետր: Ընդամենը ինչքան կտոր գնաց թաղկինակներին ու սրբիչներին:

4. 7 մետր լերիզից 3 մետրը գործածվեց բարձի լերեսների համար: Քանի մետր մնաց:

5. Յերեսաները վեցորկալում 1 որ հանգստանում են: Քանի որ են սովորում:

6. Յերեսաները կարմիր անկյան համար պատրաստեցին 3 մեծ և 6 փոքր աստղ: Ընդամենը քանի՞ աստղ պատրաստվեց:

7. $4+2-3$ $6-4+5$ $4+3-6$ $7-2+3$
 $9-3+4$ $7+3-2$ $8-4+5$ $6+2-7$
 $5+4-2$ $8-5+6$ $5+5-6$ $1+8-5$
 $10-7+5$ $8+2-4$ $9-6+4$ $7-5+6$

8. $5+2-3$ $4+4-3$ $1+9-5$ $2+8-3$
 $8-2-5$ $1+5-2$ $7-4+7$ $10-9+6$
 $2+4+3$ $3+3+4$ $9-7+8$ $9-8+7$
 $7+2-4$ $1+7-6$ $10-8+7$ $4+6-3$

9. $3+4-5$ $8-7+6$ $4+5-7$ $2+8-4$
 $8-5+6$ $2+6-4$ $10-6+4$ $5+4-8$
 $1+9-7$ $3+5-6$ $2+5-6$ $9-5+6$
 $9-4+5$ $9-6+7$ $4+6-9$ $2+7-4$

1	3	4
4	1	3
3	4	1

1	3	5
4	3	2
4	3	2

4	3	
2		3
4	2	

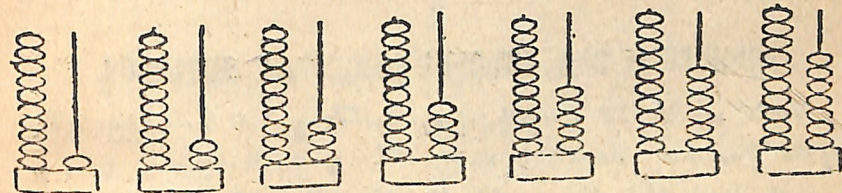
3	1	5
	3	
		2

10. Այս թվերն իրար ավելացրու վերևից ներքև, ձախից աջ:

11. Ի՞նչ թվեր են բաց թողնված:

ԹՎԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆ, ԳՈՒՄԱՐՈՒՄ ՅԵՎ ՀԱՆՈՒՄ ՄԻՆՉԵՎ 20

ԹՎԵՐԻ ՀԱՄԱՐԱՆՔԸ ՅԵՎ ԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Քանի՞ գնդիկ ես տեսնում ամեն մի գույլ լարին:
2. Նկարի վրա ցույց տուր և ուրիշ կերպ ասա՝ մի տասնյակ և յերեք գնդիկ, մի տասնյակ և յոթ գնդիկ, մի տասնյակ և հինգ գնդիկ:
3. Ուրիշ կերպ ասա՝ մի տասնյակ և ութ գնդիկ, մի տասնյակ և իննը գնդիկ, յերեք տասնյակ:
4. 10 լուցկուց մի կապ արա: Ցույց տուր մի տասնյակ և վեց լուցկի: Ասա այդ թիվը: Ցույց տուր և ուրիշ կերպ ասա՝ մի տասնյակ և չորս լուցկի, մի տասնյակ և իննը լուցկի:
5. Մի տասնյակից և առանձին լուցկիներից կազմիր՝ տասներկու, տասնհինգ, տասնութ, տասներեք, տասնութ:
6. Զերոյի տեղ ուրիշ թվանշաններ դիր: Կարգա ու գրի՛ր ստացված թվերը: Այդ թվերը կազմիր տասնյակից և առանձին լուցկիներից:

7. 10+2	9+10	16-6	15-10	1+10
10+7	3+10	18-8	19-10	10+5
10+4	5+10	17-7	14-10	8+10
10+6	8+10	13-3	12-10	10+10
8. 10+3	7+10	19-9	18-10	12-2
10+9	6+10	14-4	11-10	17-10
10+1	4+10	11-1	16-10	16-6
10+8	2+10	15-5	13-10	20-10

ԳՈՒՄԱՐՈՒՄ ՅԵՎ ՀԱՆՈՒՄ՝ ՏԱՍՆՅԱԿԻՑ ԶԱՅՆԵԼՈՎ

1. Կոճն արժե 12 կոպեկ, իսկ մատնոցը՝ 6 կոպեկ: Ի՞նչ արժե կոճն ու մատնոցը:

2. Կոճակներին ու կեռին վճարվեց 15 կոպեկ: Կեռն արժե 3 կոպեկ, ի՞նչ արժեն կոճակները:

3. 3+2	4+3	5+2	6+2	7+1
13+2	14+3	15+2	16+2	17+1
3+3	4+4	5+3	6+3	7+2
13+3	14+4	15+3	16+3	17+2
4. 8-2	9-4	6-2	17-2	18-3
18-2	19-4	16-2	17-4	15-3
8-4	9-6	6-3	17-3	19-3
18-4	19-6	16-3	17-5	14-3

5. Մի զարրոցում կա 12 ուսուցիչ և 7 ուսուցչուհի: Ընդամենը քանի՞ դասատու կա այդ զարրոցում:

6. 17 կովից 5-ը չի կթվում: Քանի՞սն ե կթվում:

7. 12+3	15+2	13+4	16+2	13+6
12+4	16+2	11+5	15+3	14+5
12+5	17+2	15+1	14+4	15+4

8. 17-2	19-6	13-2	17-5	17-4
17-3	19-5	14-3	16-4	18-3
17-4	19-4	15-4	15-3	19-2

9. Կենդանի անկյունում կա 12 սպիտակ և 7 ել սև ճագար: Ընդամենը քանի՞ ճագար կա կենդանի անկյունում:

10. 16 մետր տախտակից շինեցին աթոռներ ու սեղաններ: Աթոռներին գնաց 4 մետր տախտակ: Ի՞նչ քան գնաց սեղաններին:

II

1. Խաղալիք—վագոններին գնաց 18 տուփ, իսկ շոգեքարշին՝ 2 տուփ: Ընդամենը քանի՞ տուփ գնաց:

2. Արկղում կար 20 խորանարդիկ, 4-ը հանեցին: Քանի՞սը մնաց:

3. 19+1	15+5	18+2	10-3	10-6
11+9	13+7	12+8	20-3	20-8
16+4	18+2	13+7	10-7	20-5
14+6	17+3	17+3	20-7	20-9

4. Մի լերեխա կարդաց զրքուկի 8 էջը, մնաց 12 էջը: Ընդամենը քանի՞ էջ եր այդ զրքուկը:

5. Տուփում կար 20 զրչածայր: Դրանցից 18-ը բաժանեցին աղկերտներին: Քանի՞սը մնաց:

6. 17+3	14+6	20-5	20-11
3+17	6+14	20-15	20-13
20-3	20-6	20-8	20-16
20-17	20-14	20-18	20-19

7. 14+3-5	15+5-7	4+16-8
18-2-4	20-8+4	20-17+5
12+7-3	11+9-6	2+18-7

$$\begin{array}{lll}
 8. & 5 + X = 20 & 19 + X = 20 & 8 + X = 20 \\
 & 17 + X = 20 & 7 + X = 20 & 16 + X = 20 \\
 & 2 + X = 20 & 12 + X = 20 & 3 + X = 20
 \end{array}$$

III

1. Մատիան արժե 7 կոպեկ, վրձինը՝ 12 կոպեկ: Ի՞նչ արժեն մատիան ու վրձինը միասին:

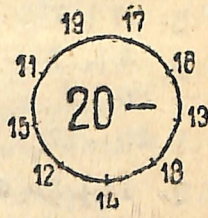
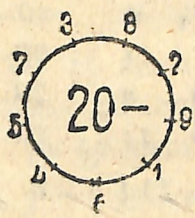
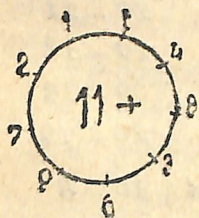
2. 15 կոճակից 12-ը կարեցին հագուստին: Քանի՞սը մնաց:

$$\begin{array}{lllll}
 3. & 6 + 1 & 2 + 6 & 3 + 15 & 2 + 14 & 3 + 13 \\
 & 6 + 11 & 2 + 16 & 3 + 12 & 4 + 13 & 5 + 12 \\
 & 7 + 2 & 4 + 5 & 3 + 14 & 7 + 11 & 8 + 11 \\
 & 7 + 12 & 4 + 15 & 3 + 16 & 1 + 18 & 6 + 12
 \end{array}$$

$$\begin{array}{lllll}
 4. & 18 - 2 & 15 - 2 & 19 - 13 & 16 - 12 & 19 - 17 \\
 & 18 - 12 & 15 - 13 & 19 - 14 & 17 - 12 & 18 - 11 \\
 & 16 - 3 & 15 - 3 & 19 - 15 & 18 - 12 & 17 - 13 \\
 & 16 - 13 & 15 - 12 & 19 - 16 & 19 - 12 & 16 - 14
 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll}
 5. & 14 - 12 + 15 & 15 - 11 + 16 & 19 - 14 + 15 \\
 & 18 - 13 + 12 & 6 + 14 - 18 & 16 - 13 + 12 \\
 & 17 - 12 + 14 & 19 - 16 + 15 & 3 + 17 - 11 \\
 & 19 - 15 + 12 & 20 - 17 + 14 & 19 - 12 + 13
 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll}
 6. & X + 13 = 16 & 12 + X = 16 & X + 15 = 18 \\
 & X + 12 = 17 & 14 + X = 19 & X + 12 = 19 \\
 & X + 11 = 15 & 13 + X = 17 & X + 13 = 15
 \end{array}$$

7. Ավելացրու և պակասեցրու շրջանի շուրջը լեղած թվերը:

ԽՆԴԻՐՆԵՐ ՅԵՐԿՈՒ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՄԲ

1. Յերեխան գնեց մեկ մատիտ 15 կոպեկով, մեկ զրչածայր 2 կոպեկով. նրա մոտ դարձյալ մնաց 3 կոպեկ: Յերեխան քանի՞ կոպեկ ունեւր:

2. Մի բաժակ թելը շաքարով և հացով միասին արժե 20 կոպեկ: Հացն արժե 12 կոպեկ, թելն առանց շաքարի՝ 3 կոպեկ: Ի՞նչ արժե շաքարը:

3. Կոլանտեսականների շուկայում կոլանտեսականը վաճառեց 20 ուռբլու կարտոֆիլ. այդ փողով նա գնեց 3 ուռբլու աղ և 5 ուռբլու նավթ: Քանի՞ ուռբլի մնաց նրա մոտ:

ԿՇՌԵԼԸ

1. Կշեռքի հետ պետք է ունենալ հետևյալ կշռաքարերը.

$$\begin{array}{ll}
 1 \text{ կիլոգրամ} & 2 \text{ կիլոգրամ} \\
 2 \text{ կիլոգրամ} & 5 \text{ կիլոգրամ} \\
 & 10 \text{ կիլոգրամ}
 \end{array}$$

2. Կշռիր 1 կիլոգրամ հաց, աղ, թեփ: Մրանցից վճարն և ավելի շատ տեղ բռնում: Ի՞նչ կշռաքարերով կարելի լի 8 կիլոգրամ, 9 կիլոգրամ, 10 կիլոգրամ կշռել:

3. Կշեռքի միջոցով վորոշիր 1 կիլոգրամ, 2 կիլոգրամ, կես կիլոգրամ քաշ ունեցող առարկաներ:

4. Գնեցին 2 կիլոգրամ շաքար, 5 կիլոգրամ ալյուր և 3 կիլոգրամ կրուպա: Միասին վորքան է այդ մթերքների քաշը:

5. Պարկում կար 16 կիլոգրամ ալյուր. գործածեցին 5 կիլոգրամը: Ի՞նչքան ալյուր մնաց:

6. Աչքի չափով առանձնացրու մեկ կիլոգրամ կար-
տոֆիլ: Սառուգիր կշեռքով:

Աչքի չափով առանձնացրու կես կիլոգրամ աղ: Սառու-
գիր կշեռքով:

ԱՆՅԱԾԻ ԱՏՈՒԳՈՒՄ

1. $10+8$ $12+3$ $14+6$ $3+17$ $4+13$
 $16-6$ $18-5$ $20-8$ $20-11$ $19-15$

2. Պլակատի համար պետք է կտրել 13 սև և 7
կարմիր տառեր: Ընդամենը քանի՞ տառ պետք է կտրել:

ԳՈՒՄԱՐՈՒՄ ՅԵՎ ՀԱՆՈՒՄ ԱՆՑՆԵԼՈՎ ՏԱՍՆՅԱԿԸ

I

1. $8+X=10$ $X+3=10$ $2+X=10$ $X+6=10$
 $7+X=10$ $X+5=10$ $4+X=10$ $X+3=10$
 $6+X=10$ $X+9=10$ $1+X=10$ $X+8=10$

2. $10-X=5$ $10-X=2$ $17-X=10$ $15-X=10$
 $10-X=3$ $10-X=6$ $13-X=10$ $18-X=10$
 $10-X=8$ $10-X=9$ $19-X=10$ $16-X=10$

3. $9+1+7$ $7+3+5$ $5+5+4$
 $8+2+4$ $1+9+6$ $4+6+3$
 $6+4+1$ $3+7+7$ $2+8+9$

4. $2+2+2+2+2+2+2+2+2+2$
 $20-2-2-2-2-2-2-2-2-2-2$

5. $5+5+5+5$ $2+4+4+4+4$
 $20-5-5-5-5$ $18-4-4-4-4-4$

6.

$1+3+3+3+3+3+3$
 $19-3-3-3-3-3-3$

II

1. Սալյակ պատրաստելու համար լերեխան բանդեց
9 լերկար և 5 կարճ ձողիկներ: Քանի՞ ձողիկ բանդեց նա:

2. Արկղում կա 13 մատիտ: Ղրանցից 4-ը կապույտ
և, մնացածը՝ կարմիր: Քանի՞ կարմիր մատիտ կա ալի
արկղում:

3. $9+1+1$ $9+1+2$ $9+1+3$
 $9+2$ $9+3$ $9+4$
 $11-1-1$ $12-2-1$ $13-3-1$
 $11-2$ $12-3$ $13-4$

4. $9+1+4$ $9+1+5$ $9+1+6$
 $9+5$ $9+6$ $9+7$
 $14-4-1$ $15-5-1$ $16-6-1$
 $14-5$ $15-6$ $16-7$

5. $9+1+7$ $9+1+8$ $9+1+9$
 $9+8$ $9+9$ $9+10$
 $17-7-1$ $18-8-1$ $19-9-1$
 $17-8$ $18-9$ $19-10$

6. $9+5-12$ $18-9+2$ $9+6-13$
 $16-7+3$ $9+4+6$ $17-8+9$
 $15-6+8$ $12-3+5$ $9+7-14$

7. $9+8-15$ $9+2+8$ $13-4+6$
 $9+9+2$ $14-5+4$ $9+3+8$
 $16-5-2$ $17-5-3$ $15-2-4$

8. Կոլտնտեսությունների համար գնացքը քաղաքից
տարալ՝ 5 վազոն զուլթան, 4 վազոն ցանոզ մեքենա

և 3 վազոն տրակտոր: Ընդամենը քանի վազոն գործիք ու մեքենա տարավ գնացքը:

9. Մի խմբակում կա 17 հոկտեմբերիկ: Նրանցից 8-ը տղաներ են: Քանիսն են աղջիկ:

10. 9 հոկտեմբերիկներ աստղանշան ունեն: 8-ի համար ել կոլվարը բերեց: Ընդամենը քանի հոկտեմբերիկ աստղանշան ունի:

III

1. Դարակում 8 գիրք կար. 7 հատ ել հետո ափելացրին: Դարակում քանի գիրք լեղավ:

2. Յերեսաները կարմիր անկյան համար հավաքեցին 13 ուլի: Նրանք 5 ուլի ու պլակատ գնեցին: Քանի ուլի մնաց:

3.	$8+2+1$	$8+2+2$	$8+2+3$
	$8+3$	$8+4$	$8+5$
	$11-1-2$	$12-2-2$	$13-3-2$
	$11-3$	$12-4$	$13-5$

4.	$8+2+4$	$8+2+5$	$8+2+6$
	$8+6$	$8+7$	$8+8$
	$14-4-2$	$15-5-2$	$16-6-2$
	$14-6$	$15-7$	$16-8$

5.	$8+2+7$	$9+1+7$	$17-9$
	$8+9$	$9+8$	$17-8$

6.	$8+6-12$	$8+5+7$	$8+7-13$
	$9+7-8$	$9+6-7$	$9+5-6$
	$8+9-14$	$8+8-11$	$8+4+7$
	$8+3+9$	$9+8-15$	$9+4-5$

7.	$14-X=8$	$11-X=8$	$15-X=8$
	$8+X=16$	$17-X=9$	$8+X=13$
	$16-X=9$	$8+X=15$	$17-X=8$

8. Քանի տառ պետք է կտրել «ՄԻ ՎՈՉԵՉԱՅԻՆՔ ՍՆՏԱՌԸ» նշանաբանի համար:

9. Աշակերտան առաջին որն արտագրեց 6 տող, լերկորդ որը՝ 8 տող: Յերկու որում քանի տող արտագրեց նա:

IV

1. Մի ամանում կա 7 բաժակ կաթ, մյուսում՝ 6 բաժակ: Յերկու ամանում քանի բաժակ կաթ կա:

2. Պարկում 12 կիլոգրամ կարտոֆիլ կար. 5 կիլոգրամը գործածվեց: Քանի կիլոգրամ կարտոֆիլ մնաց:

3.	$7+3+1$	$7+3+2$	$7+3+3$
	$7+4$	$7+5$	$7+6$
	$11-1-3$	$12-2-3$	$13-3-3$
	$11-4$	$12-5$	$13-6$

4.	$7+3+4$	$7+3+5$	$7+3+6$
	$7+7$	$7+8$	$7+9$
	$14-4-3$	$15-5-3$	$16-6-3$
	$14-7$	$15-8$	$16-9$

5.	$8+7$	$7+8$	$9+7$	$7+9$
	$15-7$	$15-8$	$16-7$	$16-9$

6.	$7+5-3$	$7+8-6$	$21-4+6$
	$7+7-6$	$7+9+4$	$16-9+7$
	$7+6-5$	$13-6+5$	$12-5+8$
	$7+4-2$	$15-8+9$	$14-7+4$

1. Արհեստանոցում 6 տախտակ կար, 8 հատ ել գնեցին: Ընդամենը քանի տախտակ լեզավ:

2. 12 մետր լերկաթալարից 7 մետրը կտրեցին: Վորքան լերկաթալար մնաց:

3.	6+4+1	6+4+2	6+7	6+8
	6+5	6+6	7+6	8+6
	11-1-4	12-2-4	13-6	14-6
	11-5	12-6	13-7	14-8

4.	6+9	5+6	5+7	5+8	5+9
	9+6	6+5	7+5	8+5	9+5
	15-6	11-5	12-5	13-5	14-5
	15-9	11-6	12-7	13-8	14-9

5.	4+7	4+8	4+9	3+8	3+9
	7+4	8+4	9+4	8+3	9+3
	11-4	12-4	13-4	11-3	12-3
	11-7	12-8	13-4	11-8	12-9

6.	2+9	11-8+9	13-7+6	13-9+7
	9+2	6+9-8	2+9-8	5+7-9
	11-2	13-7+9	12-8+9	14-8+5
	11-9	5+6-9	3+8-7	3+9-6

7. Տարեակզրին չորրորդ դասարանում կար 6 անաստված, իսկ տարեկերջին՝ 15: Քանի անաստված ավելացավ:

ԼԻՏՐՈՎ ՉԱՓԵԼԸ

1. Մի թիթեղյա աժան տանում եր 9 լիտր նավթ, մյուսը՝ 7 լիտր: Յերկու աժանը միասին քանի լիտր նավթ եր տանում:

2. Մի ապակյա ամանի մեջ 2 լիտր նավթ ածեցին, իսկ մյուսի մեջ՝ կես լիտր: Ընդամենը քանի լիտր նավթ ածեցին այդ լերկու ամանների մեջ:

3. Յերեք վեցորյակում գործածվել եր 20 լիտր նավթ: Առաջին վեցորյակում սպառվել եր 8 լիտր, ինչպես կրորդում՝ 6 լիտր: Քանի լիտր եր սպառվել իրերորդ վեցորյակում:

4. Լիտր 4 բաժակ ե: Կաթնամանի մեջ ածեցին նախ 2 լիտր կաթ, ապա 3 բաժակ կաթ: Ընդամենը քանի բաժակ կաթ ածեցին այդ աժանի մեջ:

5. Մանկոջախի լերեսաները նախաճաշին ստացան 9 լիտր կաթ, իսկ ճաշին՝ 8 լիտր: Մի որում քանի լիտր կաթ ստացան նրանք:

6. Գույլը 12 լիտր ե: Կոփն ամբողջ որը տվեց 1 զույլ կաթ: Առավոտյան կթեցին 4 լիտր, կեսօրին՝ 3 լիտր: Քանի լիտր կթեցին լերեկության:

7. Մեկ շիշ լերկու և կես բաժակ ե: Քանի բաժակ և լերկու շիշ:

ԱՆՑԱԾԻ ՄՏՈՒԴՈՒՄ

1.	9+5	12-4	6+6	11-6	3-8
	16-7	9+8	11-7	8+7	15-9
	7+6	14-7	8+6	12-9	9+4
	13-5	2+9	16-8	7+5	18-9

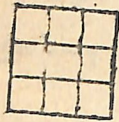
2. Հոկտեմբերիկները և պիտներները սավառնակի համար հավաքեցին 14 ուրլի: Պիտներների հավաքածը 9 ուրլի լեր: Քանի ուրլի հավաքեցին հոկտեմբերիկները:

ԿՐԿՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. $9+5-8$ $8+7-9$ $3+9-7$ $9+6-8$
 $7+6-4$ $6+8-5$ $6+7-9$ $8+8-9$
 $8+4-6$ $5+9-6$ $2+9-8$ $7+9-8$
 $4+9-7$ $7+7-9$ $8+5-6$ $6+5-9$

2. $2+X=11$ $X+7=11$ $X+8=17$ $6+X=14$
 $X-7=5$ $X-9=6$ $11-X=4$ $12-X=6$
 $12-X=3$ $X+5=13$ $X+9=16$ $X+7=13$
 $X+7=15$ $X=6=5$ $X-9=9$ $X-3=8$

3. $15-6+8$ $12-8+7$ $12-5+8$
 $18-9+7$ $11-6+8$ $11-3+6$
 $17-9+8$ $12-9+8$ $16-8+3$
 $15-8+4$ $14-7+9$ $15-7+9$

4. Նկարիւր աչտպիսի քառակուսի: Թղթից պատրաստիր 1,2,2,3,3,4,4,5 և 6 թվանշանները և աչդ քառակուսու վրա դասավորիր աչնպես, վոր ամեն մի շարքում ու ամեն սյունակում ստացվի 10:

5. 3, 3, 4, 4, 4, 5, 5, 5 և 6 թվանշանները քառակուսու վրա դասավորիր աչնպես, վոր ամեն շարքում ու ամեն սյունակում ստացվի 13:

6. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 և 9 թվանշանները դասավորիր աչնպես, վոր ամեն մի շարքում ու ամեն սյունակում ստացվի 15:

7. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 և 10 թվանշանները դասավորիր աչնպես, վոր ամեն մի շարքում և ամեն սյունակում ստացվի 18:

ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՈՒՄ ՅԵՎ ԲԱԺԱՆՈՒՄ ՄԻՆՉԵՎ 20

2-Ը ԿՐԿՆԵԼ ՄԻ ՔԱՆԻ ԱՆԳԱՄ: ԲԱԺԱՆԵԼ 2-Ի

$2+2$
 2×2

$2+2+2$
 2×3

$2+2+2+2$
 2×4

$2+2+2+2+2$
 2×5

1. Վերջին տողի որինակները կարգաւ աչտպես. 2-ը կրկնած 2 անգամ, 2-ը կրկնած 3 անգամ և աչն:

$2 \times 5 + 2$
 2×6

2×5 2×2
 1×7

2×5 2×3
 2×8

2×5 2×4
 2×9

2×5 2×5
 2×10

4. Աչխատանքի դասին 7 աշակերտ պատրաստեց 2-ական ծրար, իսկ 5 աշակերտ՝ 1-ական ծրար: Ընդամենը քանի՞ ծրար պատրաստեցին:

5. Աշխատանքի սենյակում 4 մեխերից կախված են 2-ական սղոցներ, իսկ 6 մեխերից՝ մեկական: Քանի սղոց է կախված աշխատանքի սենյակում:

$$\begin{array}{lll} 6. & 2 \times 3 + 9 & 2 \times 5 + 8 \quad (11 - 9) \times 3 \\ & 2 \times 6 - 8 & 2 \times 9 - 15 \quad (14 - 12) \times 4 \\ & 2 \times 4 + 9 & 2 \times 7 - 6 \quad 2 \times (15 - 8) \\ & 2 \times 8 - 7 & 2 \times 10 - 13 \quad 2 \times (16 - 7) \end{array}$$

7. 8 լուցիկն դասավորվել զույգ-զույգ: Քանի զույգ լուցիկ կստանան:

$$8:2=4$$

Այս որինսկը կարգա ախալես. 8-ը բաժանած 2-ի կստացվի 4:

8. 12 սխևուր դասավորվել զույգերով: Քանի զույգ կստացվի:

9. Արկղում 14 ներկ կար: Յուրաքանչյուր աշակերտի տվին 2-ական ներկ: Քանի աշակերտ ներկ ստացավ:

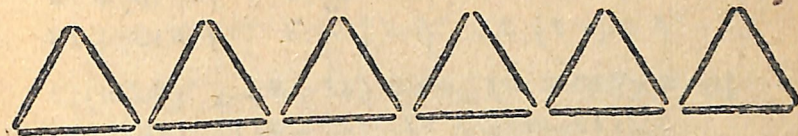
10. Քանի թերևու կոպեկանոցներ պետք է վերցնել վոր ստացվի 16 կոպեկ, 18 կոպեկ:

11. Յերկու զույլ կաթից 1 կիլոգրամ կարագ է ստացվում: Կոլանտեսության բոլոր կովերը կթելով մի որում ստացվեց 20 զույլ կաթ: Քանի կիլոգրամ կարագ կստացվի այդքան կաթից:

$$\begin{array}{llll} 12. & 8:2 & 4:2 & 10:2 \quad 14:2 \\ & 16:2 & 12:2 & 18:2 \quad 20:2 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 13. & 2 \times (13 - 5) & 14: (15 - 13) \quad 2 \times (15 - 6) \\ & 18: (16 - 14) & 12: (14 - 12) \quad (20 - 2): 2 \\ & 2 \times (11 - 5) & 20: (11 - 9) \quad 2 \times (14 - 9) \\ & 16: (19 - 17) & 16: (15 - 13) \quad (19 - 5): 2 \end{array}$$

3-Ը ԿՐԿՆԵԼ ՄԻ ՔԱՆԻ ԱՆԳԱՄ ԲԱԺԱՆԵԼ 3-Ի

1. Քանի լուցիկի կգնա 2 և ապա 4, 3, 6, 5 լեռանկյուններ կազմելու համար:

2. Հարկավոր է կաշարան ուղարկել 20 արկղ մեքենա: Բեռնավտոն 5 անգամ 3-ական արկղ տարավ: Քանի արկղ մեքենա մնաց տեղափոխելու:

3. 17 մետր լերկաթալարից կտրեցին 4 կտոր, լուրաքանչյուրը 3 մետր լերկարության: Յերկաթալարից քանի մետր մնաց:

4. Շինեցին 6 սեղան. լուրաքանչյուրին գնաց 3 տախտակ, 2 տախտակն էլ ավելացավ: Ընդամենը քանի տախտակ կար:

$$\begin{array}{lll} 5. & 3 \times 4 + 5 & (15 - 12) \times 6 \quad 3 \times 2 + 9 \\ & 3 \times 6 - 9 & (17 - 14) \times 5 \quad 3 \times 4 - 7 \\ & 3 \times 5 - 8 & (20 - 17) \times 2 \quad 3 \times 5 - 9 \\ & 3 \times 3 + 2 & (11 - 8) \times 4 \quad 3 \times 6 + 2 \end{array}$$

6. 6 լուցկուց, 12 լուցկուց կազմիր լեռանկյուններ: Քանի լեռանկյուն կստացվի:

7. Մի շապիկին գնում է 3 մետր քաթան: Քանի շապիկի դուրս կգա 9 մետրից, 18 մետրից:

8. Յերեսաները ճագարի համար 15 զագար բերին: Ամեն որ ճագարը 3 զագար էր ուտում: Քանի որ բաժանանացրեց բերած զագարը:

$$\begin{array}{lll}
 9. & (8+7):3 & (20-2):3 & (12:3)+9 \\
 & (6+12):3 & (9+6):3 & (18:3)+7 \\
 & (14-5):3 & (17-8):3 & (15:3)+12 \\
 & (5+7):3 & (3+9):3 & (6:3)+18
 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll}
 10. & 3 \times (12-8) & 9:(11-8) & (6+9):3 \\
 & 3 \times (19-14) & 15:(20-17) & (16-7):3 \\
 & 3 \times (11-9) & 18:(12-9) & (11+7):3 \\
 & 3 \times (16-13) & 12:(18-15) & (4+8):3
 \end{array}$$

4-Ը ԿՐԿՆԵԼ ՄԻ ՔԱՆԻ ԱՆԳԱՄ: ԲԱԺԱՆԵԼ 4-Ի

1. Քանի՞ լուցիկ կզնա 2 քառակուսուն, 4 քառակուսուն, 3 քառակուսուն, 5 քառակուսուն:

2. Քանի՞ անիվ ունի այս գնացքը: Անիվները հաշվիր չորս-չորս:

3. Արհեստանոցում 5 աթոռի համար պատրաստեցին 17 վոտ: Քանի՞ վոտ ևս պետք է պատրաստելին:

4. Աշակերտը լուծեց 3 սլոնակ չորսական որինակ, հետո լուծեց ելի 2 որինակ: Ընդամենը քանի՞ որինակ լուծեց նա:

5. Ռեալիստն արժե 4 կողեկ: Գնեցին 4 ռետին և 2 կողեկի զրհածայր: Ինչքան վճարեցին զբանց:

$$\begin{array}{lll}
 6. & 4 \times 2 + 6 & (12-8) \times 3 & 4 \times (11-8) \\
 & 4 \times 3 + 7 & (11-7) \times 2 & 4 \times (13-8) \\
 & 4 \times 4 - 9 & (20-16) \times 5 & 4 \times (11-9) \\
 & 4 \times 5 - 17 & (17-13) \times 4 & 4 \times (13-9)
 \end{array}$$

7. Քանի՞ քառակուսի կարելի է կազմել 8 լուցիկուց, 12 լուցիկուց, 16 լուցիկուց, 20 լուցիկուց:

8. Աշխատանքի սենյակում կա 16 դանակ: Յուրաքանչյուր սեղանի վրա դրին 4 դանակ: Քանի՞ սեղան կա աշխատանքի սենյակում:

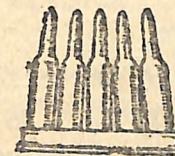
9. Կոլանտեսության դարբնոցում կար 13 պալտ. 7 հատ ել նոր շինեցին: Քանի՞ ձի կարելի է պալտել այդքանով:

$$\begin{array}{lll}
 10. & 16:4+8 & (7+5):4 & 16:(12-8) \\
 & 12:4+9 & (14+6):4 & 20:(11-7) \\
 & 20:4+6 & (17-9):4 & 12:(13-9) \\
 & 8:4+18 & (12+8):4 & 8:(20-16)
 \end{array}$$

11. Գնեցին 3 ռետին, հատը 4 կողեկով և 4 զրրչածայր, հատը 2 կողեկով: Վորքան վճարեցին:

12. Մի շրջանակին գնում է 4 կող: 18 կողից պատրաստվեց մի քանի շրջանակ, 2 կող ել ավելացավ: Քանի՞ շրջանակ պատրաստվեց:

5-Ը ԿՐԿՆԵԼ ՄԻ ՔԱՆԻ ԱՆԳԱՄ: ԲԱԺԱՆԵԼ 5-Ի

1. Նայիր այս նկարին: Քանի՞ փամփուշտ կա 2 պահուսնակում, 3 պահուսնակում:

2. Կարծիր բանակայինը 4 սյունակով փամփուշտ կրակեց: Ընդամենը քանի՞ փամփուշտ կրակեց նա:

3. 3 հատ հինգկողանոցով գնեցին մի կոճակ և մի կեռ: Կեռն արժեքը 3 կոպեկ, Խնչ արժեքը կոճակը:

4. Բաց արկղ շինելուն գնում ե 5 փոքր տախտակ: Յերեխաները պետք ե 4 այդպիսի արկղ շինեն, բայց պակասում ե 3 տախտակ: Քանի՞ տախտակ ունեն նրանք:

$$\begin{array}{lll} 5. & 5 \times 2 - 8 & (11 - 6) \times 4 & 15 - (5 \times 2) \\ & 5 \times 3 - 9 & (14 - 9) \times 2 & 19 - (5 \times 3) \\ & 5 \times 4 - 14 & (13 - 8) \times 3 & (12 - 7) \times 4 \end{array}$$

6. Քանի՞ հիգկողանոց կտացվի 10 կոպեկից, 15 կոպեկից, 20 կոպեկից:

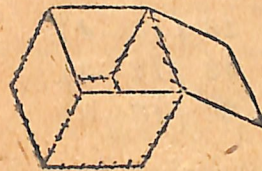
7. Մի փնջիկը կազմված ե 5 հոկտեմբերիկից: Դասարանում կա 20 հոկտեմբերիկ: Քանի՞ փնջիկ կա դասարանում:

8. Կոլանտեսութունը մթերական ուղարկեց 19 պարկ հացահատիկ: Մեկ սալլին բարձած եր 4 պարկ, իսկ մյուսներին՝ 5-ական պարկ: Քանի՞ սալլով փոխադրվեց այդ հացահատիկը:

$$\begin{array}{lll} 9. & 10:5 + 9 & (9 + 6):5 & 15:(13 - 8) \\ & 15:5 + 8 & (13 + 7):5 & 10:(11 - 6) \\ & 20:5 + 15 & (13 - 3):5 & 20:(14 - 9) \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 10. & 15:(11 - 8) & (7 + 8):5 & 15:3 + 9 \\ & (14 - 9) \times 4 & (9 + 11):5 & (8 + 7):5 \\ & 20:4 + 8 & 5 \times 3 - 9 & 20:5 + 7 \end{array}$$

6, 7, 8, 9, 10-Ը ԿՐԿՆԵԼ ՄԻ ՔԱՆԻ ԱՆԳԱՄ: ԲԱԺԱՆԵԼ
6, 7, 8, 9, 10-Ի

1. Փակ արկղիկ պատրաստելուն գնում ե 6 քառակուսի: Քանի՞ քառակուսի լե պետք 3 արկղիկի համար:

2. Աշակերտը 19 կոպեկով գնեց 2 մատիտ, հատը 7 կոպեկով և մի ուետին: Խնչ արժեք ուետինը:

3. Մատիտն արժե 8 կոպեկ, իսկ գրչածայրը՝ 2 կոպեկ: Խնչ արժեն 2 մատիտը և 1 գրչածայրը:

4. Յերեխաներն ունեն 2 արկղ, լուրաքանչյուրում 9 խորանարդիկ: Տուն կառուցելու համար վերցրին 14 խորանարդիկ: Քանի՞սը մնաց:

5. Մի կապում կա 10 տուփ լուցիկ: Յերկու կապից վերցրին 17 տուփ: Քանի՞սը մնաց:

$$\begin{array}{lll} 6. & 6 \times 2 - 4 & (14 - 8) \times 2 & 20 - (6 \times 3) \\ & 6 \times 3 - 9 & (11 - 5) \times 3 & 17 - (6 \times 2) \\ & 7 \times 2 - 6 & (12 - 5) \times 2 & 18 - (7 \times 2) \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 7. & 8 \times 2 - 7 & (15 - 7) \times 2 & 19 - (8 \times 2) \\ & 9 \times 2 - 16 & (16 - 7) \times 2 & 20 - (9 \times 2) \\ & 10 \times 2 - 13 & (18 - 8) \times 2 & 16 - (6 \times 2) \end{array}$$

8. Յերեխաները լուցիկու տուփերից տնակներ են կառուցում: Յուրաքանչյուր տնակին պետք ե 6 պատուհան փակցնեն: Ունեն 18 պատուհան: Քանի՞ տնակ կկառուցեն:

9. Մեկ անիվի համար հարկավոր ե 9 ճաղ: 18 ճաղով քանի՞ անիվ կշինվի:

10. 20 կոպեկից քանի՞ 10 կոպեկանոց կտացվի:

$$\begin{array}{lll}
 11. & 12:6+17 & (15+3):6 & 18:(14-8) \\
 & 18:6+9 & (7+5):6 & 12:(13-7) \\
 & 14:7+13 & (8+6):7 & 14:(15-8) \\
 12. & 16:8+7 & (9+7):8 & 16:(12-4) \\
 & 18:9+11 & (3+15):9 & 18:(12-3) \\
 & 20:10+9 & (12+6):9 & 20:(18-8)
 \end{array}$$

13. Բանվորները մի բրիգադ 3 վեցորյակով կոլաբն-տեսութիւն գնաց, 2 որ ճանապարհին անցկացնելով: Բրիգադը քանի՞ որ մնաց կոլանտեսութեան մեջ:

ԱՆՑԱԾԻ ՍՏՈՒԳՈՒՄ

$$\begin{array}{llll}
 1. & 3 \times 5 & 4 \times 3 & 4 \times 5 & 2 \times 9 \\
 & 5 \times 4 & 6 \times 3 & 2 \times 6 & 4 \times 4 \\
 & 5 \times 3 & 2 \times 10 & 6 \times 2 & 3 \times 6 \\
 & 9 \times 2 & 3 \times 4 & 2 \times 8 & 7 \times 2
 \end{array}$$

2. Մի կոծից կարելի լի լերկու հոլ շինել: Յերե-խաներն սկզբում 12 հոլ շինեցին, հետո՝ 8-ը: Քանի՞ կոծ գնաց այդ հոլերին:

ԲԱԺԱՆԵԼ 2 ՀԱՎԱՍԱՐ ՄԱՍԻ

1. Նայելով այս նկարին, լուծիր ներքևի որինակ-ները:

$$\begin{array}{lll}
 2+2 & 4+4 & 8+8 \\
 2 \times 2 & 4 \times 2 & 8 \times 2 \\
 4:2 & 8:2 & 16:2
 \end{array}$$

Վերջին տողի որինակները կարդա այսպես. 4-ը բա-ժանած 2 հավասար մասի. 8-ը բաժանած 2 հավասար մասի և այլն:

2. 2 տուփում հավասարապես դասավորեցին 10 մատիտ: Քանի՞ մատիտ դասավորվեց յուրաքանչյուրում:

3. 2 շոգեքարշի համար հավասարապես պատրաստե-ցին 20 անիվ: Շոգեքարշի մի կողմում քանի՞ անիվ կա:

4. Մի ամանում կար 9 լիտր նավթ, մյուսում 5 լիտր: Նավթի կեսը գործածվեց: Քանի՞ լիտր նավթ մնաց:

5. Նայելով այս նկարին, լուծիր ներքևի որինակները:

$$\begin{array}{lll}
 3+3 & 6+6 & 9+9 \\
 3 \times 2 & 6 \times 2 & 9 \times 2 \\
 6:2 & 12:2 & 18:2
 \end{array}$$

6. Սարկաղի 2 բուն շինելու համար պատրաստեցին 12 տախտակ: Քանի՞ տախտակ կհարկավորվի յուրաքան-չյուր բնին:

7. Յերեխաները 14 թի և 6 սալակ շինեցին: Այդ խաղալիքների կեսը նրանք ցուցահանդես ուղարկեցին: Քանի՞սը մնաց:

8. Մինչև 20-ը շարքով գրիր այն բոլոր թվերը, վորոնք բաժանվում են 2 հավասար մասի: Դրանք գույգ թվեր են:

$$\begin{array}{llll}
 9. & 8:2+9 & 18:2+5 & (8+6):2 & (15+1):2 \\
 & 16:2+7 & 10:2+7 & (7+5):2 & (3+7):2 \\
 & 14:2+6 & 6:2+9 & (19-1):2 & (13-5):2 \\
 & 12:2+8 & 20:2-4 & (17+3):2 & (15-9):2
 \end{array}$$

ԲԱԺԱՆԵԼ 4 ՀԱՎԱՍԱՐ ՄԱՍԻ

1. 8, 12, 16, 20 լուցկին հավասարապես դասավորիր 4 տուփերում: Քանի՞ լուցկի կլինի ամեն մի տուփում:

$$\begin{array}{cccc} 2 \times 4 & 3 \times 4 & 4 \times 4 & 5 \times 4 \\ 8 : 4 & 12 : 4 & 16 : 4 & 20 : 4 \end{array}$$

2. 16 լուցկուց մեկ քառակուսի կազմիր: Քանի՞ լուցկի կգնա յուրաքանչյուր կողմին:

3. Մոպրի լերիտասարդ բարեկամը տարեկան 4 անգամ է անդամավճար տալիս: Մի տարվա համար նա պետք է 12 կոպեկ մուծի: Ամեն անգամ վորքան է մուծելու նա:

4. Մինչև 20-ը շարքով գրիր այն բոլոր թվերը, վորոնք առանց մնացորդի բաժանվում են 4 հավասար մասի:

$$\begin{array}{lll} 6. & 16:4+7 & (15-7):4 & 16:(12-8) \\ & 20:4+6 & (13+7):4 & 12:(11-7) \\ & 12:4+8 & (6+6):4 & 20:(13-9) \end{array}$$

ԲԱԺԱՆԵԼ 3 ՅԵՎ 6 ՀԱՎԱՍԱՐ ՄԱՍԵՐԻ

1. Նայիր նկարին: Պետք է շաքարը հավասարապես դրել բաժակների մեջ, հետո խնձորները հավասարապես դնել ափսեների մեջ: Քանի՞ կտոր շաքար պետք է դրել յուրաքանչյուր բաժակի և քանի՞ խնձոր՝ յուրաքանչյուր ափսեյի մեջ:

$$2. \quad 2 \times 3 \quad 6:3 \quad 3 \times 3 \quad 9:3$$

3. 3 սալակի համար հարկավոր է 12 անիվ: Քանի՞ անիվ է հարկավոր յուրաքանչյուր սալակին:

4. 15 մետր կտորից 3 միանման զգեստ կարեցին: Քանի՞ մետր կտոր գնաց ամեն մի զգեստին:

5. 3 միանման արկղում կա 18 խորանարդիկ: Քանի՞ խորանարդիկ կա յուրաքանչյուրում:

$$6. \quad \begin{array}{ccc} 4 \times 3 & 5 \times 3 & 6 \times 3 \\ 12 : 3 & 15 : 3 & 18 : 3 \end{array}$$

7. 12 լիտր կաթը հավասար չափով գործածեցին 6 որում: Որական քանի՞ լիտր կաթ էր սպառվում:

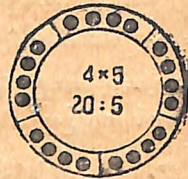
8. 6 որվա համար գնեցին 18 կիլոգրամ կարտոֆիլ, ամեն որ սպառում էին հավասար չափով: Որական քանի՞ կիլոգրամ կարտոֆիլ էր սպառվում:

$$9. \quad \begin{array}{ccc} 2 \times 6 & 12:6 & 3 \times 6 & 18:6 \\ 10. & 6:3+9 & 9:3+17 & (9+9):6 \\ & 15:3+6 & 12:6+12 & (8+7):3 \\ & 18:3+7 & 18:6+16 & (4+8):6 \\ & 12:3+8 & 15:3+15 & (20-2):3 \end{array}$$

11. 3 մետր կտորին վճարեցին 12 ուլբի: 1 մետր էլ հետո գնեցին: Ընդամենը քանի՞ ուլբի ծախսեցին:

12. Գնեցին 20 թերթ թուղթ և կազմեցին 3 միանման տետր: Ավելացավ 2 թերթ: Քանի՞ թերթից էր կազմված յուրաքանչյուր տետրը:

ԲԱԺԱՆԵԼ 5 ՀԱՎԱՍԱՐ ՄԱՍԵՐԻ

1. Նայելով նկարին, լուծիր շրջանների մեջ գրված որինակները:

2. Պատգարակ պատրաստելու համար փայտերին ամրացրին 5 տախտակ, խփելով 20 մեխ: Քանի՞ մեխ խփեցին ամեն մի տախտակին:

3. Մի պարկում կա 12 կիլոգրամ ալյուր, իսկ մյուսում՝ 8 կիլոգրամ: Այդ ալյուրից թխեցին 5 միանման հաց: Վորքան ալյուր գնաց ամեն մի հացին:

$$\begin{array}{lll} 4. & 10:5+18 & (11+9):5 \quad 20:(16-11) \\ & 20:5+7 & (17-7):5 \quad 15:(12-7) \\ & 15:5+9 & (7+8):5 \quad 10:(19-14) \end{array}$$

ԲԱԺԱՆԵԼ 7, 8, 9 ՅԵՎ 10 ՀԱՎԱՍԱՐ ՄԱՍԵՐԻ

1. 14 կտոր հացը հավասար չափով դրին 7 ափսեյի մեջ: Քանի՞ կտոր հաց դրին յուրաքանչյուր ափսեյում:

2. 16 դանակը հավասար չափով դասավորեցին 8 սեղանի վրա: Քանի՞ դանակ դրին ամեն մի սեղանի վրա:

3. 18 կիլոգրամ շաքարը հավասար չափով լցրին 9 թղթե տոպրակի մեջ: Քանի՞ կիլոգրամ շաքար լցրին յուրաքանչյուր տոպրակի մեջ:

4. 20 թերթ թուղթը հավասար չափով դրին 10 ծրարի մեջ: ամեն մի ծրարում քանի՞ թերթ թուղթ դրին:

$$\begin{array}{llll} 5. & 2 \times 7 & 2 \times 8 & 2 \times 9 & 2 \times 10 \\ & 14:7 & 16:8 & 18:8 & 20:10 \end{array}$$

6. 7 մետր գործվածքին վճարեցին 14 ռուբլի: Ի՞նչ արժե 1 մետր գործվածքը:

7. Գնեցին 20 կոճակ և հավասար չափով կարեցին 9 շապկի: Ավելացավ 2 կոճակ: Քանի՞ կոճակ կարվեց յուրաքանչյուր շապկին:

8. 17 մետր լեռկաթալարից կտրեցին 1 մետր, իսկ մնացածը հավասար բաժանվեցին 8 մասի: Ի՞նչ լեռկաթուղթուն ունի յուրաքանչյուր մասը:

9. 10 աշակերտից բաղկացած խմբակը մի դասին պատրաստեց 20 ծրար, իսկ 7 աշակերտից բաղկացած խմբակը՝ 14 ծրար: Վճիռ խմբակն ավելի արագ եր աշխատում:

10. 8 միանման սալներով տեղափոխեցին 10 լեզնու գերան և 6 ել սոճու գերան: Քանի՞ գերան եր բարձած ամեն մի սանյկին:

$$\begin{array}{lll} 11. & 2 \times (20-12) & 2 \times (20-11) & 2 \times (3+7) \\ & 16:(11-9) & 18:(15-13) & 20:(20-18) \\ & 16:(12-4) & 18:(15-6) & 20:(16-6) \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 12. & (5+9):7 & 18:(12-3) & (20-6):7 \\ & (17+1):9 & 20:(7+3) & (19-1):9 \\ & (9+7):8 & 14:(11-4) & (6+14):10 \\ & (12+8):10 & 16:(15-7) & (15+1):8 \end{array}$$

ՅԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՍՆՅԱԿԻ ԹՎԵՐԻ ԿԱԶՄԸ

1. Միատեսակ ի՞նչ դրամներով կարելի չե կազմել 12 կոպեկ, 15 կոպեկ, 16 կոպեկ, 18 կոպեկ, 20 կոպեկ:

2. Շարք-շարք գծադրիր 12 շրջանիկ այնպես, վոր

այդ շարքերն իրար հավասար լինեն: Ի՞նչպես կարելի է այդ անել:

3. Գրչածայրն արժե 2 կոպեկ, մատիտը՝ 7 կոպեկ: 14 կոպեկով քանի՞ գրչածայր կամ քանի՞ մատիտ կտան:

4. 15 ընկույզը շարիր ախպես, վոր ամեն մի շարքում 3 ընկույզ լինի: Քանի՞ շարք կլինի:

Այժմ նույն ընկույզները շարիր ախպես, վոր ամեն մի շարքում 5 ընկույզ լինի: Քանի՞ շարք կլինի:

5. 16 փեթակը պետք է դասավորել շարք-շարք ախպես, վոր այդ շարքեր իրար հավասար լինեն: Ի՞նչպես պետք է դասավորել փեթակները:

6. Շարք-շարք, գծադրիր 18 շրջանիկ ախպես, վոր այդ շարքերն իրար հավասար լինեն: Ի՞նչ շարքեր կարող են լինել:

7. 20 լուցիկն պետք է հավասար չափով դնել մի քանի տուփերի մեջ: Քանի՞ տուփ պետք է վերցնել:

8. 20 աշակերտին ինչպես պետք է շարք-շարք կանգնեցնել, վոր ամեն մի շարքը մյուսին հավասար լինի:

$$\begin{array}{ccccccccc} 9. & 12 : 2 & 12 : 6 & 12 : 3 & 12 : 4 \\ & 2 \times 6 & 6 \times 2 & 3 \times 4 & 4 \times 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{ccccccccc} 10. & 15 : 3 & 15 : 5 & 16 : 2 & 16 : 4 & 16 : 8 \\ & 3 \times 5 & 5 \times 3 & 2 \times 8 & 4 \times 4 & 8 \times 2 \end{array}$$

$$\begin{array}{ccccccccc} 11. & 18 : 2 & 18 : 3 & 18 : 6 & 18 : 9 \\ & 2 \times 9 & 3 \times 6 & 6 \times 3 & 9 \times 2 \end{array}$$

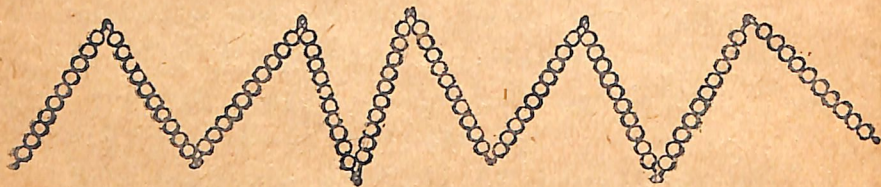
$$\begin{array}{ccccccccc} 12. & 20 : 2 & 20 : 4 & 20 : 5 & 20 : 10 \\ & 2 \times 10 & 4 \times 5 & 5 \times 4 & 10 \times 2 \end{array}$$

$$\begin{array}{ccccc} 1. & 12 : 4 & 15 : 5 & 18 : 3 & 16 : 4 & 20 : 4 \\ & 14 : 7 & 18 : 2 & 16 : 8 & 15 : 3 & 18 : 6 \\ & 20 : 5 & 12 : 6 & 20 : 10 & 18 : 9 & 12 : 3 \end{array}$$

2. Յերեսաները լուցկու 18 տուփից պատրաստեցին մի խաղալիք տրակտոր և 4 ել միանման սալակներ: Տրակտորին գնաց 6 տուփ: Քանի՞ տուփ գնաց մի սալակին:

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՐՅՈՒՐՅԱԿ

ԹՎԵՐԻ ՀԱՍՐԱՆՔԸ ՅԵՎ ԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Յուլյց տուր 1 տասնյակ, 2 տասնյակ, 3 տասնյակ և այսպես մինչև 10 տասնյակ:

2 տասնյակին ասա քսան, 3 տասնյակին—յերեսուն, 4 տասնյակին—քառասուն, և այսպես շարունակիր:

10 տասնյակը կազմում է 1 հարյուրյակ կամ հարյուր:

2. Յուլյց տուր 3 տասնյակ և 7 միավոր: Ուրիշ կերպ ասա այդ թիվը: Յուլյց տուր և ուրիշ կերպ ասա այս թվերը—5 տասնյակ և 6 միավոր, 4 տասնյակ և 3 միավոր, 9 տասնյակ և 9 միավոր, 10 տասնյակ:

Տասնյակներ	Միավորներ

կամ դիր 6 թվանշանը, իսկ աջում՝ 4: Կարդա՝

3. Համարիր հարյուր լուցկի: Տաս լուցկին առանձնացրու, իսկ մնացածը տասնյակ—տասնյակ կապիր: Այստեղ գծված ձախ սյունա-

լինչ թիվ ստացվեց: Այդ թիվը կազմիր լուցկու կապերից և առանձին լուցկիներից: Գրիր այդ:

Տասնյակները գրիր ձախ կողմում, միավորները՝ աջ:

4. Տասնյակների և միավորների սյունակներում դիր զանազան թվանշաններ: Կարդա ստացված թվերը: Այդ թվերը կազմիր լուցկու կապերից և առանձին լուցկիներից: Գրիր տետրում:

5. Տասնյակների սյունակում դիր զանազան թվանշաններ: Կարդա ստացված թվերը: Այդ թվերը կազմիր լուցկիներից:

Այն թիվը, զոր միայն տասնյակներից է կազմված, գրիր այսպես—ձախ կողմում գրիր տասնյակները, աջում գերո:

20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 յեվ 100 թվերը կոչվում են կյոռ տասնյակներ:

6. Կարդա այս թվերը՝ 16, 25, 46, 50, 74, 86, 90, 100:

7. Թվանշաններով գրիր՝ քսանյոթ, յերեսունվեց քառասուն յերեք, վաթսուն, ութսուն:

8. Ռուբլին քանի՞ կոպեկ է: Ռուբլին քանի՞ տասնկոպեկանոցից է կազմված:

9. Քանի՞ կոպեկ կա 5 հատ տասնկոպեկանոցի մեջ: Քանի՞ կոպեկ կա 7 հատ տասնկոպեկանոցի մեջ: Քանի՞ կոպեկ են կազմում 6 հատ տասնկոպեկանոցը և 9 կոպեկը միասին: Քանի՞ կոպեկ են կազմում 4 հատ տասնկոպեկանոցը և 5 կոպեկը միասին:

10. Քանի՞ տասնյակ ու քանի՞ միավոր կա այս թվերում՝ 38, 42, 57, 64, 80, 96, 50, 75:

11. Գրի՛ր քանի աշակերտ կա ձեր դասարանում, քանի՞ եջ ունի ձեր դասագիրքը, քանի՞ տարեկան է հայրդ:

ԿԼՈՐ ՏԱՍՆՅԱԿՆԵՐԻ ԳՈՒՄԱՐՈՒՄԸ ՅԵՎ ՀԱՆՈՒՄԸ

1. Մի ցեխում աշխատում են 50 տղամարդ և 30 կին: Քանի՞ բանվոր կա այդ ցեխում:

2. Աշակերտը խնայողական դրամարկի մոծեց 2 հատ քսան կոպեկանոց և 10 կոպեկ: Նա խնայողական դրամարկով ինչքան փող ունեւ:

3. Կոլտնտեսութւան թռչնոցում կա 40 ցեղական և 50 հասարակ հավ: Դրանցից ածում է միայն 70 հավը: Քանի՞ հավ զեռ չեն ածում:

4. Յերեք կոլտնտեսուհի միասին կոոպերատիվին տվին հարցուր ձու: Նրանցից մեկը տվեց 30 ձու, իսկ մյուսը՝ 40: Քանի՞ ձու տվեց յերրորդ կոլտնտեսուհին:

5.	10+10	50+10	90+10	40+50
	20+10	60+10	20+40	70+20
	30+10	70+10	30+50	30+60
	40+10	80+10	60+20	80+20

6.	100-10	60-10	20-10	90-30
	90-10	50-10	50-30	100-40
	80-10	40-10	100-60	70-50
	70-10	30-10	70-40	100-70

7.	40+60	100-80	20+30	90-50
	30+40	90-60	30+70	100-70
	60+30	80-20	60+40	90-20
	20+50	60-40	70+30	80-30

8. Կոլտնտեսութւանը յուր 100 կովը տեղավորում է յերեք գոմում—մեկում 50 կով, մյուսում՝ 20: Քանի՞ կով է տեղավորվում յերրորդ գոմում:

9. Յուրա գոմում բոլոր կովերը միասին որական

50 դուլ կաթ ելին տալիս, իսկ յերբ գոմը տաքացրին, նրանք սկսեցին տալ 70 դուլ կաթ: Քանի՞ դուլ ավելացավ կաթը:

10. Յերեք կոոպերատիվ արհեստանոցից ստացան 90 դուլ: Մի կոոպերատիվը ստացավ 20 դուլ, մյուսը՝ 30: Քանի՞ դուլ ստացավ յերրորդ կոոպերատիվը:

11.	(10+30) - (60-50)	(90-30) + (70-50)
	(60+20) - (10+40)	(10+70) - (100-60)
	(90-70) + (100-60)	(60-20) + (70-40)

12.	(20+60) - (90-50)	(50-40) + (90-80)
	(100-30) - (60-30)	(30+60) - (50+20)
	(70-60) + (80-40)	(30+40) - (60-20)

13. Դպրոցը յերկու թուփ չիթ ստացավ: Մի թուփը 40 մետր էր, մյուսը՝ 20: Յերեխաներին գողնոցներ կաբեկու համար գործադրվեց 50 մետր: Ստացած չիթից ինչքան ավելացավ:

14. Մսուրը նախ ստացավ 60 ձու, հետո դարձյալ 40 հատ: Գործածվեց 70 ձու: Քանի՞սը մնաց:

15.	60+20-40	20+70-60	80+20-50
	20+80-30	100-60+50	90-60+70
	100-40+20	50+20+30	30+50-20

16.	50-X=30	X-40=60	X+70=100
	40+X=90	80-X=20	X-20=70
	30+X=70	70-X=30	X-40=50

17.	X+40=90	60+X=90	20+X=60
	X-20=80	70-X=50	X-60=30
	X-50=40	100-X=60	X-40=40

17. Ուսուցիչը դասարան-բերեց 60 հատ մի տողա-
նի տետրակ և 40 հատ ել ցանցավոր տետրակ: Նա աշա-
կերտներին բաժանեց 80 տետրակ: Քանի՞սը մնաց:

ԱՎԵԼԻ ԿԱՄ ՊԱԿԱՍ ԱՅՍՔԱՆՈՎ

1. Բանվորը զործարանում որակա՛ն 80 մետր գործ-
վածք է մշակում, իսկ հարվածայինը՝ 10 մետրով ավելի:
Որակա՛ն քանի՞ մետր գործվածք է մշակում հարվածա-
յինը:

2. Մի պահեստում կա 90 պարկ ցորեն, իսկ մյու-
սում՝ 20 պարկով պակաս: Քանի՞ պարկ ցորեն կա յեր-
կրորդ պահեստում:

3. Կոլտնտեսության կրպակը մինչև ճաշ վաճառեց
40 լիտր կաթ, իսկ ճաշից հետո՝ 10 լիտրով պակաս:
Կրպակն ամբողջ ուրն ի՞նչքան կաթ վաճառեց:

4. Յերեք կոլտնտեսություններ մրցում եյին մոխիր
հավաքելու գործում: Առաջին կոլտնտեսությունը հավա-
քեց 70 պարկ, յերկրորդը՝ 20 պարկով առաջինից ավելի,
իսկ յերրորդը յերկրորդից 10 պարկով ավելի: Վճրքան
մոխիր հավաքեց յերրորդ կոլտնտեսությունը:

5. Կոոպերատիվում կա 80 դուլլ, դրանից 20-ով
պակաս կաթսա, իսկ կաթսաներից 10-ով պակաս՝ թա-
վա: Քանի՞ թավա կա կոոպերատիվում:

6. Ոգանավի համար հոկտեմբերիկներն սկզբում հա-
վաքեցին 12 ուղբլի, հետո ել՝ 8 ուղբլի: Պիոներները
հոկտեմբերիկներից 10 ուղբլով ավելի հավաքեցին: Քա-
նի՞ ուղբլի հավաքեցին պիոներները:

7. Մսամթերման ժամանակ մի կոլտնտեսություն
տվեց 20 խոզ, իսկ մյուսը՝ նրանից 10-ով ավելի: Այդ
յերկու կոլտնտեսությունը քանի՞ խոզ տվեցին:

ԱՆՑԱԾԻ ԿՐԿՆՈՒԹՅՈՒՆ

I

1. 60+20	80-50	10+50	60-50
70+30	90-40	20+70	70-40
20+60	70-30	30+40	90-70
40+50	100-60	50+30	100-80

2. Յերեխաներն առաջին անգամ շինեցին 30 նա-
վակ, իսկ յերկրորդ անգամ՝ 40: Նրանք այդ խաղալիք-
ներից 20-ը պահեցին իրենց համար, իսկ մնացածը նվի-
րեցին մանկապարտեզին: Քանի՞ խաղալիք նվիրեցին
մանկապարտեզին:

ԿԼՈՐ ՏԱՍՆՅԱԿՆԵՐԻ ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՈՒՄԸ ՅԵՎ ԲԱԺԱՆՈՒՄԸ

1. Կոլտնտեսության մեջ մտան 5 տնտեսություն:
Նրանցից 4-ը փայավճար մուծեցին 10-ական ուղբլի, իսկ
մեկը՝ 20 ուղբլի: Ընդամենը քանի՞ ուղբլի փայավճար
մուծեցին նոր կոլտնտեսականները:

2. Մի խորհանտեսություն քաղաք ուղարկեց 40
բիտոն կաթ, իսկ մյուսը՝ 50 բիտոն: Պանութներն ստա-
ցան 10-ական բիտոն: Քանի՞ խանութ կաթ ստացավ:

3. 10×2	10×5	10×8	(10×9)-(10×4)
10×3	10×6	10×9	(10×8)-(10×5)
10×4	10×7	10×10	(10×7)-(10×3)
4. 20:10	50:10	80:10	(60:10)+(70:10)
30:10	60:10	90:10	(90:10)+(40:10)
40:10	70:10	100:10	(70:10)+(50:10)

5. Մեկ վարժական հրացանն արժե 10 ուռբլի: Գնեցին 6 հրացան և 20 ուռբլու փամփուշտ: Քանի՞ ուռբլի վճարեցին այդ բոլորին:

6. Բանվորը խնայդրամարկդում ունի 40 ուռբլի: Ամսական մոծում է 10 ուռբլի: Քանի՞ ամսից հետո խնայդրամարկդում 100 ուռբլի կունենա նա:

$$\begin{array}{lll} 7. (30+20):10 & (40+50):10 & (100-20):10 \\ (50+30):10 & (70+30):10 & (90-40):10 \\ (20+40):10 & (100-40):10 & (70-30):10 \\ 8. (40+30):10 & (90-20):10 & (80-50):10 \\ (70+20):10 & (80-30):10 & (90-50):10 \\ (30+60):10 & (60-20):10 & (100-70):10 \end{array}$$

II

1. Պիոները Մոսկովի ոգտին հավաքեց 4 հատ 5 կոպեկանոցներ, 3 հատ 20 կոպեկանոց և 2 ուռբլու ուրիշ դրամներ: Ընդամենը վորքա՞ն դրամ հավաքեց նա:

2. Գործարանի մոտ բանվորների համար մի մեծ տուն է կառուցվում: Այդ տունն ունենալու լի 100 բնակարան, ամեն մի հարկում՝ 20 բնակարան: Քանի՞ հարկանի լի լինելու տունը:

$$\begin{array}{llll} 3. 20 \times 2 & 30 \times 2 & 40:20 & 60:50 \\ 20 \times 3 & 30 \times 3 & 60:20 & 90:30 \\ 20 \times 4 & 40 \times 2 & 80:20 & 80:40 \\ 20 \times 5 & 50 \times 2 & 100:20 & 100:50 \\ 4. (70+10):20 & (40+20):30 & (100-10):30 \\ (50+40):30 & (30+30):20 & (80-20):30 \\ (80+20):50 & (50+30):20 & (100-20):40 \\ (60+20):40 & (30+70):20 & (70-10):20 \end{array}$$

5. Գնեցին 3 կիլոգրամ կրուպա, կիլոգրամը 30 կոպեկով: Վճարեցին 5 հատ 20 կոպեկանոց: Ինչքա՞ն դրամ լիտ ստացան:

6. Մի աշակերտ խնայդրամարկդում ունի 4 հատ 20 կոպեկանոց, իսկ նրա քույրը՝ 10 կոպեկով ավելի: Խնայդրամարկդում վորքա՞ն դրամ ունի քույրը:

7. Վաճառվեց 90 լիտր կաթ: Մի բխտոնում կար 10 լիտր, իսկ մյուսներում՝ 20-ական լիտր: Քանի՞ բխտոն կաթ վաճառվեց:

III

1. 9 փորձնական մարզերում յերկու տեսակ կարտոֆիլ ցանվեց. մի տեսակից 50 հատ, մյուսից՝ 40 հատ: Ցուրաքանչյուր մարզում քանի՞ կարտոֆիլ ցանվեց:

2. Բանջարանոցում կա 80 մարգ. դրանք բաժանված են 4 հավասար մասերի, վորոնցից 3 մասն արդեն փորված է: Քանի՞ մարգ է փորված:

$$\begin{array}{llll} 3. 30:3 & 70:7 & 40:2 & 80:4 \\ 40:4 & 80:8 & 60:2 & 90:3 \\ 50:5 & 90:9 & 60:3 & 100:2 \\ 60:6 & 100:10 & 80:2 & 100:5 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 4. (20+20):4 & (40+50):3 & (70+30):2 \\ (40+30):7 & (50+30):4 & (80-20):3 \\ (30+50):8 & (100-40):2 & (70-30):2 \\ (60+30):9 & (90-10):2 & (20+80):5 \end{array}$$

5. 3 միանման արկղում կա 90 հատ լամպի ապակի: Ցերկու արկղի ապակիները վաճառեցին: Քանի՞ ապակի վաճառեցին:

6. Թթու կաղամբի կիլոգրամն արժե 70 կոպեկ: 4

կիրովգրամ կարտոֆիլը գրանից 10 կուպեկով թանգ եւ Խնչ արժե 1 կիրովգրամ կարտոֆիլը:

$$\begin{array}{lll} 7. \quad 80 : (14 - 6) & 50 : (12 - 7) & (10 + 40) : 5 \\ 60 : (11 - 5) & 40 : (20 - 16) & (80 - 50) : 3 \\ 90 : (16 - 7) & 30 : (15 - 12) & (100 - 20) : 8 \\ 70 : (15 - 8) & 100 : (2 + 8) & (30 + 70) : 10 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 8. \quad 90 : (11 - 8) & (80 - 20) : 2 & (60 + 40) : 5 \\ 80 : (13 - 9) & (90 - 50) : 2 & (10 + 70) : 4 \\ 60 : (10 - 7) & (70 + 20) : 3 & (50 + 10) : 2 \\ 100 : (14 - 9) & (100 - 20) : 2 & (10 + 90) : 2 \end{array}$$

ԴԵՑԻՄԵՏՐՈՎ ՅԵՎ ՍԱՆՏԻՄԵՏՐՈՎ ՉԱՓԵԼԸ

Պեցիմետր

1. Այս գծագրի վրա դեցիմետրը բաժանված է սանտիմետրների: 1 դեցիմետրը քանի սանտիմետր է: Տետրում գծագրի աջակիսի դեցիմետր:

1 դեցիմետրի մեջ 10 սանտիմետր կա:

2. 6 դեցիմետրի մեջ քանի սանտիմետր կա: 7 դեցիմետրի, 3 դեցիմետրի, 5 դեցիմետրի, 10 դեցիմետրի մեջ քանի սանտիմետր կա:

3. 40 սանտիմետրը, 70 սանտիմետրը, 90 սանտիմետրը, 100 սանտիմետրը — քանի դեցիմետր է:

1 մետրի մեջ 10 դեցիմետր կա: 1 մետրի մեջ 100 սանտիմետր կա:

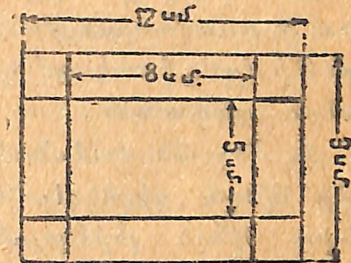
4. Չափիր սեղանի, նստարանի, գրառախտակի լերկարությունն ու լայնությունը: Նշանակիր՝ քանի դեցիմետր և սանտիմետր ստացվեց:

5. Նախ աչքաչափով վորոշիր, ապա չափիր սեղանի վորքերի լերկարությունը, լուսամուտի լայնությունը:

6. Վորոշիր աչքաչափով և ապա չափիր դռան, վանարանի, պահարանի և ուրիշ հարմար առարկաների լայնությունը և բարձրությունը:

7. Թղթի բացվածքով պատրաստիր սովորաթղթի տուփ:

Կտրիր հաստ գծերով: Ծռիր սովորաթուղթը և տուփ պատրաստիր:

Տուփի բացվածքը

ԺԱՄԱՆԱԿԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

1. Նայիր ժամացույցի նկարին և սլաքների դիրքին: Խնչ են ցույց տալիս սլաքները:

Քանի մասի լե բաժանված ցիֆերըլատը: Վորքան ժամանակ կանցնի, մինչև ժամացույցի մեծ սլաքը մի լրիվ պտույտ կատարի՝ նախկին տեղը գալով:

2. Որն սկսվում է գիշերվա ժամը 12-ին: Ժամացույցի միջոցով հաշվիր, թե որվա սկզբից ինչքան ժամանակ կանցնի մինչև կեսօր: Քանի ժամ կանցնի կեսօրից մինչև որվա վերջը:

Լրիվ որը (գիշերն ու ցերեկը) քանի ժամ է:

3. Որը 24 ժամ է: Բուրժուական լերկրների գործարաններում բանվորների լերախաները հաճախ աշխատում են տոավոտյան ժամը 6-ից մինչև լերեկոյան ժամը 5-ը: Որական քանի ժամ են աշխատում նրանք:

4. Մինչև Հոկտեմբերյան հեղափոխությունը բանվորը

գործարանում աշխատում եր առավոտյան ժամը 6-ից մինչև յերեկոյան ժամ 6-ը: Բանվորն այն ժամանակ քանի՞ ժամ եր աշխատում:

5. Խորհրդային իշխանության մեջ բանվորն աշխատում ե առավոտյան ժամը 7-ից մինչև ցերեկվա ժամը 3-ը: Մի ժամը հատկացվում ե ճաշի: Այժմ բանվորը քանի՞ ժամ ե աշխատում:

6. Ինչքան ժամանակ ե անցնում առավոտյան ժամը 9-ից մինչև ցերեկվա ժամը 3-ը, առավոտյան ժամը 11-ից մինչև յերեկոյան ժամը 7-ը, յերեկոյան ժամը 6-ից մինչև առավոտյան ժամը 5-ը:

7. Ամիսը 30 ուր ե: Գարնանը դաշտային աշխատանքներն սկսվեցին ապրիլի 1-ին և ավարտվեցին մայիսի 10-ին: Ինչքա՞ն տեեց զարնան դաշտային աշխատանքները:

8. Ամիսն ունի 5 վեցորյակ: Ձմեռային արձակուրդից հետո արդեն 2 ամիս և 4 վեցորյակ ե անցել, ինչ պարապում ենք: Քանի՞ վեցորյակ ենք պարապել ձմեռային արձակուրդից հետո:

9. Ամիսն ունի 4 յոթնորյակ: Գարնան դաշտային աշխատանքները շարունակվում են ամիս ու կես: Այդքան ժամանակը քանի՞ յոթնորյակ ե:

ԿՐԿՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Պիոներական կուլեկտիվը բաղկացած ե 5 ողակից, յուրաքանչյուր ողակում կա 10 պիոներ և մեկ կոլվար: Ընդամենը քանի՞ պիոներ կա կուլեկտիվում:

2. Մի պարկում կար 50 կիլոգրամ ալյուր, իսկ մյուսում՝ 30 կիլոգրամ: Դրանցից 60 կիլոգրամը վաճառվեց: Ինչքա՞ն ալյուր մնաց:

3. Դպրոցի ճաշարանում ճաշն արժե 40 կոպեկ, իսկ մի բաժակ թեյը՝ 5 կոպեկ: Աշակերտը հաշվեց, վոր յուր դրամով կարող ե 2 ուր ճաշել և 4 բաժակ ել թեյ խմել: Վորքա՞ն եր նրա դրամը:

4. Գնեցին 1 մետր լերիզ և դրանից 6 սրբիչի համար կախելու ողեր պատրաստեցին. յուրաքանչյուրին՝ 10 սանտիմետր: Յերիզից քանի՞ սանտիմետր ավելացավ:

5. Մի դարակ պատրաստելուն գնում ե 4 տախտակ, յուրաքանչյուրը 5 դեցիմետր լերկարության: Քանի՞ մետր տախտակ կգնա դարակին:

$$\begin{array}{lll} 6. \quad 70:(11-4) & (30+70):10 & 100:(30+20) \\ 50:(20-15) & (40+50):9 & 80:(10+30) \\ 80:(14-6) & (90-10):8 & 90:(70-40) \end{array}$$

ԱՆՑԱԾԻ ՄՏՈՒԳՈՒՄ

$$\begin{array}{lllll} 1. \quad 10 \times 4 & 60:10 & 20 \times 4 & 80:20 & 40:4 \\ 10 \times 7 & 80:10 & 30 \times 3 & 90:30 & 60:3 \\ 10 \times 5 & 90:10 & 40 \times 2 & 100:50 & 100:5 \end{array}$$

2. Շրջանակ շինելու համար 80 սանտիմետր լերկարության չորսվակը սղոցեցին 4 հավասար մասի: Ինչ լերկարության եր յուրաքանչյուր մասը:

ԳՈՒՄԱՐՈՒՄ ՅԵՎ ՀԱՆՈՒՄ ԶԱՆՑՆԵԼՈՎ ՏԱՍՆՅԱԿ

I

1. Գործարանից լենթաշեֆ կոլտնտեսությունը մեկնեց մի բրիգադ: Բրիգադում կար 22 անկուսակցական և 7-ով ավելի՝ կոմունիստ: Քանի՞ կոմունիստ կար այդ բրիգադում:

2. Շեֆ-գործարանը կոլտնտեսութիւնն ուղարկեց 34 գութան և 5 ցանող մեքենա: Ընդամենը քանի՞ գործիք ուղարկվեց:

3. Մայիսի 1-ին յերեխաները զբոսնում էին յերկու ավտոմոբիլով: Մեկում կար 37 աշակերտ, մյուսում՝ 6-ով պակաս: Քանի՞ աշակերտ կար յերկրորդ ավտոմոբիլում:

4. Առաջին դասարանում կար Մոպրի 20 պատանի բարեկամ: Հետո ավելացավ 5 տղա և 3 աղջիկ: Վորքան յեղավ Մոպրի պատանի բարեկամների թիվն այդ դասարանում:

5.	30+5	50+9	47-7	34-4
	40+7	80+2	75-5	56-6
	20+3	60+4	28-8	82-2
	70+8	90+6	91-1	69-9

6.	4+2	82+5	95+3	53+4
	54+2	41+7	94+4	31+6
	3+5	25+4	76+2	72+7
	63+5	36+3	44+5	83+6

7.	5-3	78-6	88-5	28-3
	25-3	37-5	46-4	86-5
	9-4	54-2	66-3	99-7
	59-4	49-6	97-2	67-4

8. «Անտառի որը» առաջին դասարանը տնկեց 38 տունկ, յերկրորդ դասարանը՝ առաջինից 6-ով պակաս, յերրորդ դասարանը յերկրորդից 4-ով ավելի: Քանի՞ տունկ տնկեց յերրորդ դասարանը:

9. Բանջարանոցային սերմերին վճարեցին 82 կոպեկ, իսկ ծաղկի սերմերին՝ 7 կոպեկով ավելի: Ի՞նչքան վճարեցին ծաղկի սերմերին:

II

1. Անցնում են Կարմիր բանակայինները: Նրանցից 25-ը հրացանով են, իսկ 20-ն առանց հրացանի: Քանի՞ Կարմիր բանակային ե անցնում:

2. Փողոցի աջ կողմում կա 47 տուն, ձախ կողմում՝ 40: Այդ տներից 70-ը քարաշեն են, մնացածը փայտաշեն: Քանի՞ փայտաշեն տուն կա այդ փողոցում:

3.	25+70	65-40	45+30	92-30
	32+40	72-30	17+60	34-20
	63+20	86-20	84+10	87-50
	46+50	94-50	24+70	56-40

4.	53+30	32-10	57+40	96-60
	38+60	46-30	68+20	67-40
	24+70	78-50	19+80	73-20
	76+10	96-70	46+50	64-50

5. Յերկու կոլտնտեսուհիներ կոոպերատիվին ձուլ ավին: Մեկը տվեց 30 հատ, իսկ մյուսը՝ 15-ով ավելի: Յերկու կոլտնտեսուհիները միասին քանի՞ ձուլ տվին կոոպերատիվին:

6. Կոոպերատիվն սկզբում ստացավ 30 կացին, հետո 18: Վաճառվեց 28 կացին: Քանի՞ կացին մնաց:

7. Արհեստանոցում առաջին անգամ պատրաստվեց 40 դուլլ, յերկրորդ անգամ 54: Այդ դուլլերից 64 հատն ուղարկվեց խանութ: Քանի՞ դուլլ մնաց արհեստանոցում:

8.	30+53	45-15	10+35	92-62
	60+38	42-12	60+27	64-24
	80+14	76-36	30+59	23-13

9.	20+75	81-51	70+18	59-39
	60+15	73-43	50+17	84-34
	40+54	96-86	80+13	46-16
10.	70+21	47-27	40+25	67-27
	50+48	85-35	20+68	99-69
	80+17	68-28	50+46	78-48

III

1. Աշխատանքի սենյակի համար գնեցին—ստվարաթուղթ 25 կոպեկի, գունավոր թղթեր՝ 24 կոպեկի և սոսինձ՝ 20 կոպեկի: Վորքա՞ն վճարվեց այդ բոլորին:

2. Մայիսի 1-ին առաջին դասարանից պարզևատրվեց 14 լերեխա, լերկրորդից՝ 12 և լերրորդից՝ 13: Ընդամենը քանի՞ լերեխա պարզևատրվեց:

3.	36+21	48-16	51+34	95-81
	17+42	56-32	65+23	47-25
	54+15	67-43	13+82	76-23
	62+16	25-14	46+41	59-27
4.	23+65	38-23	71+24	49-36
	34+42	46-35	25+52	78-54
	43+55	29-13	12+86	97-83
	65+33	57-42	14+73	39-16

5. Յերեք կարմիր բանակայինի 36 փամփուշտ տվին կրակելու համար: Նրանցից մեկը կրակեց 10 փամփուշտ, մյուսը՝ 11, իսկ լերրորդը՝ 12: Քանի՞ փամփուշտ մնաց նրանց մոտ:

6. Վարժական հրաձգության ժամանակ կարմիր բանակայիններից մեկը նշանին ղիպցրեց 38 անգամ, մյուսը

նրանից 11-ով ավելի, իսկ լերրորդը՝ 15-ով պակաս լերկրորդից: Յերրորդ կարմիր բանակայինը քանի՞ անգամ ղիպցրեց նշանին:

7.	68+10-12	52+35-70	67-40
	24+30-33	33+54-40	91-30
	45+40-62	15+62-50	85-50
	38+50-25	19+60-42	96-70

8.	49+30-53	24+40-43	23+52
	38+50-25	19+60-45	42+36
	17+70-44	58+20-37	71+17
	79+10-67	69+20-18	14+45

9. 3 մարդու սածիլեցին 98 թուփ — լերկու մարդերում՝ 30-ական, իսկ լերրորդում՝ մնացածը: Յերրորդ մարդու քանի՞ թուփ սածիլեցին:

10. Յերկու տակառում կար 68 դուլլ ջուր: Յերեք մի տակառից վերցրին 16, իսկ մյուսից՝ 12 դուլլ, տակառների ջուրը հավասարվեց: Վերցնելուց հետո քանի՞ դուլլ ջուր մնաց յուրաքանչյուր տակառում:

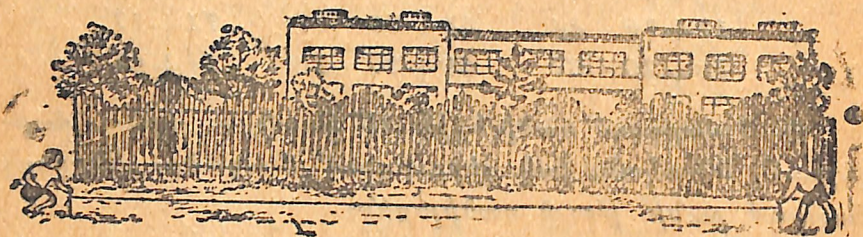
11.	27+20-15	25+13-20	53-30+16
	62+10-12	52+45-70	67-40+12
	24+40-33	32+54-20	94-30+24
12.	45+30-65	13+64-50	86-50+23
	49+30-53	24+40-43	23+52-40
	38+50-25	19+60-42	42+36-60

13. Մի արկղում կա ծաղկի 36 սածիլ, մյուսում՝ 4-ով պակաս: Քանի՞ սածիլ կա լերկու արկղում:

14. Մի կապում կա 22 բողկ, մյուսում՝ 4-ով ավելի: Քանի՞ բողկ կա լերկու կապում:

15.	68—(22+23)	96—(48—25)	78—33
	77—(14+31)	78—(29—15)	66—24
	89—(12+24)	49—(38—17)	87—52
16.	98—(32+25)	67—(89—65)	75—31
	56—(22+13)	86—(78—54)	98—63
	69—(31+15)	98—(67—45)	59—35

ԶԱՓՈՒՄ

1. Նկարում յերեխաները պարանով չափում են ցանկապատի յերկարութիւնը:

Պատրաստեցեք այդպիսի պարան. նրա յերկարութիւնը 10 մետր եւ վերցրեք նաև մետր: Չափեցեք դպրոցական շէնքի յերկարութիւնը մի անկյունից մինչև մյուսը: Հաշվեցեք, թե քանի անգամ չափեցիք այդ պարանով և քանի անգամ մետրով: Քանի մետր եւ դպրոցական շէնքի յերկարութիւնը:

2. Վորժա՞ն եւ դպրոցի բակի յերկարութիւնը, յետեւ 10 մետրանոց պարանով չափվում եւ 6 անգամ, իսկ բացի այդ մետրով եւ 5 անգամ:

3. Խաղերի հրապարակի յերկարութիւնը 46 մետր եւ Քանի՞ անգամ կչափվի պարանը և քանի՞ մետր եւ կհասնի:

4. Աչքաչափով վորոշիր դպրոցական բանջարանոցի մարգերի յերկարութիւնը: Այդ ստուգիր չափելով:

5. Աչքաչափով վորոշիր, իսկ ախուհետև չափիր փողոցի լայնութիւնը, յերկու լապտերների միջև ընկած կամ տնից մինչև ջրհոր յեղած տարածութիւնը:

ԱՆՑԱԾԻ ՍՏՈՒԳՈՒՄ

1.	42+3	40+39	69—4	85—35
	84+5	30+67	38—7	79—59
	52+20	53+14	56—30	96—23
	37+60	27+32	94—70	87—45

2. Մի կոլտնտեսութեան մեջ փոխառութեան գրովեց 22 կոլտնտեսական, իսկ մյուսում՝ 5-ով ավելի: Յերկու կոլտնտեսութիւններից քանի՞ մարդ գրովեց փոխառութեան:

ԿՐԿՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Մանկական հրապարակում կա 38 տղա և 30 աղջիկ: Նրանցից 26-ը եքսկուրսիա գնաց: Քանի՞սը մնաց:

2. 17 յերեխա բռնելախաղ են խաղում: Բոլորը կանգնում են զուգերով, մեկն եւ «բռնվողն» եւ Քանի՞ զուգեր են խաղացողները:

3. Դպրոցի պարտեզում յերեխաները տնկեցին 4 շարքում 3-ական, իսկ 2 շարքում՝ 7-ական ծառ: Ընդամենը քանի՞ ծառ տնկեցին նրանք:

4. Լրագրավաճառը վաճառեց 4 լրագիր 5-ական կոպեկով և 6 լրագիր՝ 10-ական կոպեկով: Վորժա՞ն դրամ ստացավ նա:

5. Յերեք մարդում տնկեցին կաղամբի սածիլներ, յուրաքանչյուրում՝ 30 հատ: Սածիլներից 80-ը բռնեց Քանի՞սը թառամեց:

6. Դպրոցի բանջարանոցը ջրելու համար գործածեցին 48 դուլլ ջուր: Տակառից վերցրին 30 դուլլ: մնացածն ել՝ ջրհորից: Քանի՞ անգամ ջ-ական դուլլ ջուր հանեցին ջրհորից:

7. Մի դասարանը ճամբար ուղարկվեց 26 պիոներ իսկ մյուսից՝ 4-ով պակաս: Քանի՞ պիոներ ճամբար ուղարկվեց:

8. Եքսկուրսիա մեկնեց 40 տղա և 20 աղջիկ: Նրանք բաժանվեցին 3 հավասար խմբերի: Քանի՞ լերեխա կար յուրաքանչյուր խմբում:

9. Յերկու տղա ուզում էին ձուկ վորսալ: Նրանցից մեկը հավաքեց 26 վորդ, մյուսը՝ 5-ով պակաս: Յերկուսով միասին քանի՞ վորդ հավաքեցին:

10. Մի տղա բռնեց 11 ձուկ, մյուսը՝ 6-ով ավելի: Յերկուսով միասին քանի՞ ձուկ բռնեցին:

11. Այգում կան 3 շարք խնձորենիներ, ամեն մի շարքում՝ 6 խնձորենի: Ծաղկեց 16 ծառ: Քանի՞ սը չծաղկեց:

12. Կոլտնտեսության նախըրում կա 50 կով, 30 վոչխար և 20 այծ: Անասունների կեսը արածում է գետի ափին: Քանի՞ անասուն է արածում գետի ափին:

13. Ճահիճը չորացնելու համար կոլտնտեսականները լերկու առու փորեցին: Մի առվի լերկարությունը 22 մետր էր, մյուսինը՝ 4 մետրով ավելի: Ընդամենը քանի՞ մետր առու փորվեց:

14. Զրովի մարգագետինը մեկ հունձի դեպքում տալիս էր 48 սալլ խոտ, իսկ լերկու անգամ հնձելու դեպքում՝ վաղ հունձին տվավ 35 սալլ, լեկրորդին՝ 14 սալլ: Վորքա՞ն էր ավելանում բերքը լերկու անգամ հնձելիս:

15. Կոլտնտեսության մեջ կար 14 կոմունիստ և 11

կոմյերիտական: Մալխի մեկին կուսակցության մեջ մտան կրկին 12 լավագույն հարվածայիներ, կոմյերիտ-միության մեջ՝ 10-ը: Այժմ քանի՞ կուսակցական ու քանի՞ կոմյերիտական կա այդ կոլտնտեսության մեջ:

16.	$60 + 20 - 30$	$20 + X = 50$	$60 - X = 20$
	$90 - 40 + 20$	$30 + X = 70$	$80 - X = 60$
	$80 + 20 - 60$	$X + 40 = 90$	$X - 30 = 40$
	$70 - 30 + 50$	$X + 50 = 80$	$X - 50 = 30$

17.	$20 \times 4 - 30$	$80 : 2 + 50$	$(20 + 70) : 3$
	$30 \times 3 - 50$	$60 : 3 + 70$	$(80 - 60) \times 5$
	$40 \times 2 - 60$	$100 : 2 + 50$	$(50 + 30) : 4$
	$50 \times 2 - 70$	$90 : 3 + 40$	$(60 + 40) : 5$

18.	$45 + 23 - 17$	$68 - 23 + 34$	$52 + 37 - 44$
	$22 + 37 - 15$	$56 - 34 + 45$	$25 + 33 - 16$
	$46 - 24 + 14$	$24 + 54 - 36$	$34 + 45 - 37$
	$58 - 25 + 32$	$49 - 27 + 43$	$42 + 26 - 35$

19.	$41 + 27 - 18$	$24 + 35 - 13$	$89 - 24 - 33$
	$59 - 25 + 34$	$43 + 46 - 54$	$78 - 31 - 25$
	$79 - 47 + 26$	$67 - 26 + 38$	$99 - 47 - 22$
	$35 - 12 + 41$	$56 - 25 + 47$	$86 - 21 - 35$

20.	$98 - (13 + 22)$	$23 + (87 - 45)$	$87 - (54 - 12)$
	$88 - (15 + 31)$	$34 + (96 - 56)$	$68 - (76 - 32)$
	$76 - (21 + 15)$	$22 + (78 - 34)$	$76 - (67 - 42)$
	$99 - (32 + 26)$	$43 + (89 - 35)$	$97 - (84 - 54)$

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՍՆՅԱԿ

Շատ: Մեկ: Յերկու: Յերեք: Չորս: Հինգ: Համրանք մինչև տաս: Քառակուսի: Ուղղանկյուն: Յեռանկյուն: Շրջան: Շրջանի կեսը: Մեկ-մեկ ավելացնելը և պակասեցնելը: Յերկու-յերկու ավելացնելը և պակասեցնելը: Յերեք-յերեք ավելացնելը և պակասեցնելը: Չորս-չորս ավելացնելը և պակասեցնելը: Հինգ-հինգ ավելացնելը և պակասեցնելը: Դրամներ: 6, 7, 8, 9 և 10 ավելացնելն ու պակասեցնելը: Մետրով չափելը: Առաջին տասնյակի թվերի կազմը: Կրկնություն:

ԹՎԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆ, ԳՈՒԽԱՐՈՒՄ ՅԵՎ ՀԱՆՈՒՄ ՄԻՆՁԵՎ 20

Թվերի համրանքը և գրությունը: Գումարում և հանում՝ չանցնելով տասնյակը: Խնդիրներ յերկու գործողությամբ: Կշռելը: Գումարում և հանում՝ անցնելով տասնյակը Լիարով չափելը: Կրկնություն:

ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՈՒՄ ՅԵՎ ԲԱԺԱՆՈՒՄ ՄԻՆՁԵՎ 20

Յերկուսը կրկնել մի քանի անգամ: Բաժանել 2-ի: 3-ը կրկնել մի քանի անգամ: Բաժանել 3-ի: 4-ը կրկնել մի քանի անգամ: Բաժանել 4-ի: 5-ը կրկնել մի քանի անգամ: Բաժանել 5-ի: 6, 7, 8, 9 և 10 կրկնել մի քանի անգամ: Բաժանել 6-ի, 7-ի, 8-ի, 9-ի և 10-ի: 2 հավասար մասերի բաժանելը: 4 հավասար մասերի բաժանելը: 3 և 6 հավասար մասերի բաժանելը: 5 հավասար մասերի բաժանելը: Բաժանել 7, 8, 9 և 10 հավասար մասերի: Յերկրորդ տասնյակի թվերի կազմը:

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՐՅՈՒՐՅԱԿ

Թվերի համրանքը և գրությունը: Կլոր տասնյակների գումարումը և հանումը: Այսքանով ավելի կամ պակաս: Կլոր տասնյակների բազմապատկումը և բաժանումը: Դեցիմալորով և սանտիմետրով չափելը: Ժամանակի վերաբերյալ խնդիրներ: Կրկնություն: Գումարում և հանում՝ չանցնելով տասնյակը: Չափում: Կրկնություն:

ԳԻՆԸ I Դ. 50 ԿՈՊ.

Н. С. ПОПОВА
УЧЕБНИК АРИФМЕТИКИ
Для первого класса
Гиз ССР Армении, Еревань, 1935 г.